

III

(Citi tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS ZONA

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMS Nr. 161/22/COL

(2022. gada 6. jūlijs)

par atbalstu saistībā ar ielu gaismekļu infrastruktūru Bergenā (Norvēģija) [2023/101]

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDE ("UZRAUDZĪBAS IESTĀDE"),

ņemot vērā:

Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") un jo īpaši tā 61. un 62. pantu,

EEZ līguma 26. protokolu,

Nolīgumu starp EBTA valstīm par Uzraudzības iestādes un Tiesas izveidi ("Uzraudzības iestādes un Tiesas nolīgums") un jo īpaši tā 24. pantu,

Uzraudzības iestādes un Tiesas nolīguma 3. protokolu ("3. protokols") un jo īpaši tā II daļas 7. panta 5. punktu un 14. pantu, un

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savas piezīmes⁽¹⁾, un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

I. FAKTI

1. PROCEDURA

1.1. SŪDZĪBA

- (1) *Nelfo* ("sūdzības iesniedzējs") 2017. gada 11. maija vēstulē sniedza sūdzību par iespējamu valsts atbalstu, ko Bergenas pašvaldība ("pašvaldība") piešķirusi ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem. *Nelfo* ir Norvēģijas uzņēmumu konfederācijas (NHO) nozares federācija. Tajā ietilpst elektrotīklu, IT, elektronisko sakaru, sistēmu integratoru un liftu uzņēmumi Norvēģijā⁽²⁾.
- (2) Iespējamais atbalsta saņēmējs ir BKK AS, kas darbojas ar dažādu meitasuzņēmumu starpniecību⁽³⁾. Turpmāk tekstā BKK AS un tā meitasuzņēmumi kopā saukti par "BKK grupu".

(1) Lēmums Nr. 27/19/COL (2019. gada 16. aprīlis) sākt oficiālu izmeklēšanu par iespējamu valsts atbalstu, kas piešķirts saistībā ar ielu gaismekļiem Bergenā, OV C 197, 13.6.2019., 25. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 46, 13.6.2019., 1. lpp.

(2) Šā lēmuma pieņemšanas laikā informācija par *Nelfo* bija pieejama, izmantojot šādu saiti: <https://www.nho.no/en/english/nho-sectoral-federations/>.

(3) Dokuments Nr. 855990 ar pielikumiem, kas iesniegti kā dokumenti Nr. 855997, Nr. 855996, Nr. 855995, Nr. 858823, Nr. 858813, Nr. 858821 un Nr. 855991. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju tīmekļa vietnē www.proff.no BKK AS nosaukums nesen tika mainīts uz *Eviny AS*. Ņemot vērā attiecīgo periodu un nepieciešamību nodrošināt atbilstību lēmumam par procedūras sākšanu, šajā lēmumā tomēr tiek izmantots nosaukums BKK AS. Pārējie uzņēmumu nosaukumi ir tie, kas izmantoti sūdzībā un Norvēģijas iestāžu un ieinteresēto personu iesniegtajos dokumentos.

1.2. PAPILDINFORMĀCIJA

- (3) Ar 2017. gada 1. jūnija vēstuli ⁽⁴⁾ Uzraudzības iestāde pārsūtīja sūdzību Norvēģijas iestādēm. Norvēģijas iestādes 2017. gada 27. jūnija un 2017. gada 5. jūlija vēstulēs ⁽⁵⁾ iesniedza piezīmes.
- (4) Ar 2017. gada 7. septembra e-pasta vēstuli Uzraudzības iestāde aicināja Norvēģijas iestādes sniegt sīkāku informāciju ⁽⁶⁾. Norvēģijas iestādes atbildēja ar 2017. gada 8. septembra e-pasta vēstuli ⁽⁷⁾ un 2017. gada 12. septembra e-pasta vēstuli ⁽⁸⁾.
- (5) Uzraudzības iestāde 2018. gada 11. jūlijā nosūtīja papildinformācijas pieprasījumu ⁽⁹⁾. 2018. gada 17. augustā notika videokonference. Norvēģijas iestādes 2019. gada 28. februāra e-pasta vēstulē iesniedza sīkāku informāciju ⁽¹⁰⁾.

1.3. OFICIĀLĀ IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRA

- (6) Ar Lēmumu Nr. 027/19/COL ("lēmums par procedūras sākšanu") Uzraudzības iestāde sāka oficiālo izmeklēšanas procedūru ⁽¹¹⁾. Šajā posmā Uzraudzības iestāde provizoriski uzskatīja, ka trīs pasākumi, kas lēmumā par procedūras sākšanu noteikti kā a), b) un c) pasākumi, šķiet, ir valsts atbalsts. Turklāt Uzraudzības iestāde pauda šaubas par šā iespējamā valsts atbalsta saderību ar EEZ līguma darbību. Trīs pasākumi ir aprakstīti turpmāk 2. iedaļā.
- (7) Norvēģijas iestādes tika aicinātas līdz 2019. gada 20. maijam sniegt piezīmes attiecībā uz lēmumu par procedūras sākšanu. Pēc pieprasījuma Uzraudzības iestāde pagarināja termiņu līdz 2019. gada 5. jūnijam ⁽¹²⁾.
- (8) Uzraudzības iestāde 2019. gada 5. jūnija vēstulē saņēma kopīgas piezīmes no BKK AS un Veilys AS ("BKK Veilys") ⁽¹³⁾. Norvēģijas iestādes 2019. gada 6. augusta vēstulē tika aicinātas līdz 2019. gada 6. septembrim iesniegt savus novērojumus par šīm piezīmēm ⁽¹⁴⁾.
- (9) Norvēģijas iestādes savas piezīmes attiecībā uz lēmumu par procedūras sākšanu iesniedza 2020. gada 5. aprīlī ⁽¹⁵⁾. Piezīmes ir izklāstītas divās pašvaldības vēstulēs, kas datētas attiecīgi ar 2019. gada 10. maiju ⁽¹⁶⁾ un 2020. gada 3. aprīli ⁽¹⁷⁾.
- (10) Uzraudzības iestāde 2021. gada 5. februārī nosūtīja Norvēģijas iestādēm informācijas papildu pieprasījumu ⁽¹⁸⁾. Norvēģijas iestādes atbildi uz šo pieprasījumu iesniedza 2021. gada 12. aprīlī ⁽¹⁹⁾.

⁽⁴⁾ Dokuments Nr. 858239.

⁽⁵⁾ Dokumenti Nr. 863097, Nr. 863099, Nr. 864432 un Nr. 864434.

⁽⁶⁾ Dokuments Nr. 872926.

⁽⁷⁾ Sk. iepriekšējo zemsvītras piezīmi.

⁽⁸⁾ Dokuments Nr. 873252.

⁽⁹⁾ Dokuments Nr. 923689.

⁽¹⁰⁾ Dokuments Nr. 1058456.

⁽¹¹⁾ Šis sūdzības izskatīšanu ir ietekmējis Covid-19 uzliesmojums un ar to saistītā ārkārtas darba slodze sakarā ar paziņošanas gadījumiem.

⁽¹²⁾ Dokuments Nr. 1070238.

⁽¹³⁾ Dokuments Nr. 1073541 ar pielikumiem, kas iesniegti kā dokumenti Nr. 1073542 un Nr. 1073543.

⁽¹⁴⁾ Dokuments Nr. 1082647.

⁽¹⁵⁾ Dokuments Nr. 1126799.

⁽¹⁶⁾ Dokuments Nr. 1126803.

⁽¹⁷⁾ Dokuments Nr. 1126801.

⁽¹⁸⁾ Dokuments Nr. 1178400.

⁽¹⁹⁾ Norvēģijas iestādes atbildēja ar 2021. gada 12. aprīļa e-pasta vēstuli, kas iesniegta kā dokuments Nr. 1202143 Pavadvēstule ar pielikumiem ir iesniegti kā dokumenti Nr. 1194243, Nr. 1194249, Nr. 1194179, Nr. 1194189, Nr. 1194181, Nr. 1194183, Nr. 1194199, Nr. 1194185, Nr. 1194187, Nr. 1194217, Nr. 1194191, Nr. 1194193, Nr. 1194197, Nr. 1194195, Nr. 1194255, Nr. 1194253, Nr. 1194205, Nr. 1194201, Nr. 1194203, Nr. 1194209, Nr. 1194207, Nr. 1194211, Nr. 1194213, Nr. 1194223, Nr. 1194215, Nr. 1194229, Nr. 1194219, Nr. 1194221, Nr. 1194225, Nr. 1194233, Nr. 1194227, Nr. 1194235, Nr. 1194231, Nr. 1194239, Nr. 1194251, Nr. 1194237, Nr. 1194245, Nr. 1194241 un Nr. 1194247.

2. PASAKUMU APRAKSTS

2.1. ATTIECĪGĀ INFRASTRUKTŪRA UN IESAISTĪTIE TIESĪBU SUBJEKTI

- (11) Ielu gaismekļu infrastruktūra gar pašvaldības ceļiem vēsturiski piederēja pašvaldības vienībai *Bergen Lysverker*. Tomēr 1996. gadā *BKK DA* iegādājās *Bergen Lysverker*, ieskaitot tās aktīvus. Šis uzņēmums tajā laikā piederēja vairākām pašvaldībām, un Bergenas pašvaldība bija vairākuma akcionārs.
- (12) Vēlāk *BKK DA* tika reorganizēts, pārveidojot to par *BKK AS* ⁽²⁰⁾. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju pašvaldībai pieder 37,75 % akciju. Citi akcionāri ir *Statkraft Industrial Holding AS* un dažādas pašvaldības ⁽²¹⁾.
- (13) Kopš tā laika dažādiem *BKK AS* meitasuzņēmumiem pieder ielu gaismekļu infrastruktūra gar pašvaldības ceļiem Bergenā un tie to ekspluatē. *BKK* grupas kontrolētā infrastruktūra pašlaik pieder *Veilys AS*. Šim uzņēmumam pieder arī ielu gaismekļu infrastruktūra gar valsts ceļiem, novadu ceļiem un privātiem ceļiem.
- (14) Saskaņā ar Norvēģijas iestāžu sniegto informāciju *Veilys AS* pats nav ne ekspluatējis, ne uzturējis savu ielu gaismekļu infrastruktūru. Tā vietā šīs darbības ir veicis meitasuzņēmums, kura nosaukums ir *BKK EnoTek AS* ⁽²²⁾.
- (15) Kā sīkāk aprakstīts turpmāk, *Veilys AS* nepieder visa ielu gaismekļu infrastruktūra gar pašvaldības ceļiem Bergenā. Daļa no šīs infrastruktūras pieder pašvaldībai.

2.2. SŪDZĪBĀ NORĀDĪTIE PASĀKUMI

- (16) Sūdzībā tika norādīti divi iespējamie valsts atbalsta pasākumi. Pirmkārt, sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka pašvaldība ir izmaksājusi pārmērīgu kompensāciju *BKK* grupas uzņēmumiem par ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju gar pašvaldības ceļiem (a) pasākums). Otrkārt, sūdzība attiecās uz pašvaldības finansējumu 12 000 jauniem LED gaismekļiem, kas uzstādīti *Veilys AS* īpašumā esošajā infrastruktūrā (b) pasākums) ⁽²³⁾.
- (17) Kā norādījis sūdzības iesniedzējs, a) pasākums un b) pasākums kopš 2016. gada 1. janvāra ietver pastāvīgus valsts atbalsta noteikumu pārkāpumus. Kā noteikts lēmuma par procedūras sākšanu 18. punktā, Uzraudzības iestāde a) un b) pasākumu attiecīgi novērtēja tikai šajā periodā.
- (18) Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka vairāki pakalpojumu sniedzēji būtu gatavi ekspluatēt un uzturēt ielu gaismekļus atbilstoši kompensācijas mehānismam. Pamatojoties uz to, tas uzskata, ka uzturēšanas un ekspluatācijas darbībām ir saimniecisks raksturs ⁽²⁴⁾.

⁽²⁰⁾ Dokuments Nr. 863099, 1. lpp. Sīkāka informācija ir iekļauta turpmāk 3. un 4. iedaļā par Norvēģijas iestāžu un ieinteresēto personu piezīmēm.

⁽²¹⁾ Skaitļi ir no tīmekļa vietnes www.proff.no.

⁽²²⁾ Dokumenti Nr. 1126803, 1. lpp., un Nr. 1126801, 1. lpp.

⁽²³⁾ Sk. lēmuma par procedūras sākšanu 19. un 34. punktu.

⁽²⁴⁾ Dokuments Nr. 855990, 6. lpp.

- (19) Ciktāl kompensācija attiecas uz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi ("VTNP"), sūdzības iesniedzējs apgalvo ⁽²⁵⁾: pirmkārt, ka valsts atbalsta esību nevar izslēgt, pamatojoties uz *Altmark* kritērijiem ⁽²⁶⁾; otrkārt, ka attiecīgā kompensācija pārsniedz VTNP *de minimis* robežlielumu 500 000 EUR apmērā ⁽²⁷⁾; treškārt, ka pasākumi neatbilst VTNP lēmuma ⁽²⁸⁾ prasībām.
- (20) Sūdzības iesniedzējs lēš, ka pārmērīga kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju ir 1,12 miljoni EUR gadā. Salīdzināmos pakalpojumu līgumos, kā apgalvots, ir noteiktas cenas aptuveni [...] NOK apmērā par apgaismojuma punktu gadā ⁽²⁹⁾.

2.3. LĒMUMĀ PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU NORĀDĪTAIS PAPILDU PASĀKUMS

- (21) Pašvaldības maksājumi ietver kompensāciju par kapitāla izmaksām, kas saistītas ar *Veilys AS* piederošo ielu gaismekļu infrastruktūru. Šis kompensācijas mehānisma elements tika iekļauts oficiālajā izmeklēšanā kā c) pasākums. Kā noteikts lēmuma par procedūras sākšanu 18. punktā, c) pasākuma novērtējums neaprobežojas tikai ar periodu no 2016. gada 1. janvāra.

3. NORVEGIJAS IESTAZU SNIEGTAS PIEZĪMES

3.1. PAMATINFORMĀCIJA

3.1.1. Saikne starp ielu gaismekļu infrastruktūru un elektrotīklu

- (22) Norvēģijas iestādes uzsver ciešo funkcionālo saikni starp elektrotīkliem un infrastruktūru, ko izmanto ielu gaismekļu nodrošināšanai. Ielu gaismekļi un savienojošie kabeli bieži tiek piestiprināti pie komunālajiem punktiem, kas ietver arī elektroapgādes līnijas. Infrastruktūrai Bergenā kā tādai ir divkārtšs mērķis ⁽³⁰⁾.
- (23) Līdz 1991. gadam nebija nošķiruma starp infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu elektroenerģijas un ielu gaismekļu vajadzībām. Gar pašvaldības ceļiem šādas infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu veica vai nu pašvaldības, vai pašvaldībām piederoši vietējie subjekti ⁽³¹⁾.
- (24) Tomēr no 1991. gada elektroenerģijas tirgi Norvēģijā tika daļēji liberalizēti. Saistībā ar to elektrotīklu ekspluatācija tika pakļauta monopola regulējumam ⁽³²⁾.

⁽²⁵⁾ Dokuments Nr. 855990, 7.–10. lpp.

⁽²⁶⁾ Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums lietā *Altmark Trans GmbH et Regierungspräsidium Magdenburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 87.–93. punkts.

⁽²⁷⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 360/2012 (2012. gada 25. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 114, 26.4.2012., 8. lpp.), kā minēts EEZ līguma XV pielikuma 1.h punktā, sk. Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 225/2012, kas publicēts OV L 81, 21.3.2013., 27. lpp., un EEZ papildinājumā Nr. 18, 21.3.2013., 32. lpp., grozījumi minētajā regulā izdarīti ar Komisijas Regulu (ES) 2018/1923 (2018. gada 7. decembris), ar ko Regulu (ES) Nr. 360/2012 groza attiecībā uz piemērošanas periodu (OV L 313, 10.12.2018., 2. lpp.), sk. Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 266/2019 (vēl nav publicēts) un Komisijas Regulu (ES) 2020/1474 (2020. gada 13. oktobris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 360/2012 attiecībā uz tās piemērošanas perioda pagarināšanu un laika ziņā ierobežotu atkāpi grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, lai ņemtu vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi (OV L 337, 14.10.2020., 1. lpp.), sk. Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 68/2021 (vēl nav publicēts).

⁽²⁸⁾ Komisijas Lēmums 2012/21/ES (2011. gada 20. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.), minēts EEZ līguma XV pielikuma 1.h punktā, sk. Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 66/2012, kas publicēts OV L 207, 2.8.2012., 46. lpp., un EEZ papildinājumā Nr. 43, 2.8.2012., 56. lpp.

⁽²⁹⁾ Dokuments Nr. 855990, 8. lpp.

⁽³⁰⁾ Dokuments Nr. 1126801, 3. lpp.

⁽³¹⁾ Dokuments Nr. 1126801, 3. lpp.

⁽³²⁾ Dokuments Nr. 1126801, 3. lpp.

- (25) Saskaņā ar šo nozaru režīmu infrastruktūras īpašniekiem ir pienākums ekspluatēt savu infrastruktūru. Citiem subjektiem ir aizliegts tos dublēt. Eksploatācijas un uzturēšanas izmaksas sedz tarifi (*nettleie*), kuriem jāatbilst Norvēģijas Enerģētikas regulatīvās iestādes (NVE) ⁽³³⁾ noteiktajiem regulētajiem ieņēmumiem.
- (26) Turpretī valsts līmenī nav izveidots monopola regulējums ielu gaismekļu infrastruktūrai. Tāpēc attiecībā uz šādu infrastruktūru īpašumtiesību struktūra un darbības nosacījumi ir atkarīgi no vietējiem apstākļiem. Vairāki subjekti piedāvā pakalpojumus, kas saistīti ar eksploatāciju un uzturēšanu, pamatojoties uz komerciāliem nosacījumiem ⁽³⁴⁾.

3.1.2. *Bergen Lysverker pārdošana un turpmākas pakalpojumu nodrošināšanas regulēšana*

- (27) 1996. gada procesa mērķis bija, lai pašvaldība pārdotu *Bergen Lysverker*, tostarp visus tās aktīvus un darbības ⁽³⁵⁾. Šie aktīvi un darbības jo īpaši attiecās uz elektroenerģijas ražošanu un sadali. Ielu gaismekļu infrastruktūra tika uzskatīta par maznozīmīgu elementu, ko praktiski nevarēja atdalīt ⁽³⁶⁾.
- (28) Bergenas pilsētas domei adresētā konsultanta (*Rådsmannen*) rakstiskajā kopsavilkumā, gatavojoties lēmumam par pārdošanu, tika atkārtoti norādīts, ka vairāki valstij piederoši uzņēmumi ir uzaicināti iesniegt piedāvājumus. Pašvaldība bija arī ieguvusi novērtējumu no *Enskilda Securities* ⁽³⁷⁾.
- (29) Šis novērtējums tika ņemts vērā Bergenas pilsētas domes pārstāvja priekšlikumā. Ņemot vērā neto saistības, tajā bija norādīta vērtība no 2,8 līdz 3,0 miljardiem NOK ⁽³⁸⁾.
- (30) Bergenas pilsētas domē izskatāmā lieta ietvēra arī paziņojumu par sinerģijas ietekmi. Šajā paziņojumā tika norādīts, ka pārdošanai būtu divi mērķi. Pirmkārt, pašvaldībai būtu jāsekmē funkcionāla struktūra elektroapgādei Bergenas apgabalā. Otrkārt, pārdošanas rezultātā pašvaldībai atbrīvotos kapitāls, pamatojoties uz tirgus cenām ⁽³⁹⁾. Tika noteikti arī vairāki papildu apsvērumi ⁽⁴⁰⁾.
- (31) Starp pašvaldību un *BKK DA* noslēgtā pārdošanas līguma 6. punktā cena, kas jāmaksā par *Bergen Lysverker*, tika noteikta 2,619 miljardu NOK apmērā. Šīs cenas pamatā bija bruto cena 3,124 miljardu NOK apmērā pirms parādu un pensiju saistību atskaitīšanas ⁽⁴¹⁾.
- (32) Mehānisms, kas reglamentē kompensāciju par ielu gaismekļu un saistīto pakalpojumu nodrošināšanu nākotnē, tika iekļauts 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā ⁽⁴²⁾. Saskaņā ar šo mehānismu *BKK DA* varētu brīvi ekspluatēt ielu gaismekļus saskaņā ar tirgus nosacījumiem, kam būtu jāietver izmaksu segšana plus kapitāla izmaksas par ieguldīto kapitālu, kas ir vienādas ar NVE noteikto peļņas normu regulētajai elektrotīkla infrastruktūrai ⁽⁴³⁾.
- (33) Ielu gaismekļu tīkla vērtība pārdošanas līgumā netika norādīta atsevišķi. Tomēr saskaņā ar 6. punktu *BKK DA* uzsāka uzticamības pārbaudes procesu. Šim nolūkam izmantotā grāmatvedības uzņēmuma ziņojumā ielu gaismekļu uzskaites vērtība bija 55 miljoni NOK ⁽⁴⁴⁾.

⁽³³⁾ Dokuments Nr. 1126801, 3. lpp.

⁽³⁴⁾ Dokuments Nr. 1126801, 3. lpp.

⁽³⁵⁾ Dokuments Nr. 1194249, 2. lpp.

⁽³⁶⁾ Dokuments Nr. 1194249, 4. lpp.

⁽³⁷⁾ Dokuments Nr. 1194189, 2. lpp. (numurēta ar 1372).

⁽³⁸⁾ Dokuments Nr. 1194189, 2. un 3. lpp. (numurētas ar 1372 un 1373).

⁽³⁹⁾ Dokuments Nr. 1194189, 5. lpp. (numurēta ar 1375).

⁽⁴⁰⁾ Dokuments Nr. 1194189, 5. un 7. lpp. (numurētas ar 1375 un 1376).

⁽⁴¹⁾ Dokuments Nr. 1194179.

⁽⁴²⁾ Dokuments Nr. 1194249.

⁽⁴³⁾ Dokuments Nr. 1194179. Sākotnējā norvēģu valodas redakcijā šis punkts ir formulēts šādi: “[...] *kjøperen står fritt til å avtale på markedsmessige betingelser drift av veilys som skal innebære kostnadsdekning + NVE rente for den kapital som er bundet.*”

⁽⁴⁴⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 3.–4. lpp., un Nr. 1194183.

3.1.3. Turpmākie līgumi starp pašvaldību un BKK grupas uzņēmumiem

- (34) Norvēģijas iestādes kopš 2012. gada ir nodrošinājušas līgumus, kas reglamentē ielu gaismekļu un saistīto pakalpojumu nodrošināšanu gar pašvaldības ceļiem Bergenā. Līgumu termiņš parasti ir divi gadi, paredzot iespēju pagarināt līgumu uz vienu gadu ⁽⁴⁵⁾.
- (35) Līgums par 2012.–2014. gadu tika noslēgts ar uzņēmumu BKK Nett AS. Sākotnēji tas ietvēra 18 228 lampu punktus. No tiem 16 082 punktus kontrolēja BKK grupa, bet 2 146 punkti piederēja pašvaldībai. Tomēr bija paredzēts, ka lampu punktu skaits līguma darbības laikā mainīsies ⁽⁴⁶⁾.
- (36) Kompensācijas regulējums ir izklāstīts līguma 7. punktā un A pielikumā. Uzturēšanas un ekspluatācijas cena tika noteikta [...] NOK (bez PVN) apmērā par lampu punktu gadā. Tādējādi kopējā ikgadējā kompensācija par esošo 18 228 lampu punktu uzturēšanu un ekspluatāciju būtu [...] NOK ⁽⁴⁷⁾.
- (37) Kapitāla izmaksu kompensācija tika noteikta [...] NOK apmērā, neskaitot PVN, par vienu lampu punktu gadā. Tā kā šis elements attiecas tikai uz BKK grupas kontrolētajiem lampu punktiem, tā rezultātā ik gadu par šiem 16 082 esošajiem lampu punktiem tika izmaksāta kompensācija [...] NOK apmērā ⁽⁴⁸⁾.
- (38) Līgums par periodu no 2015. līdz 2017. gadam tika noslēgts arī ar BKK Nett AS. Sākumā tas ietvēra 18 407 lampu punktus. No tiem 16 058 punktus kontrolēja BKK grupa, bet 2 349 punkti piederēja pašvaldībai ⁽⁴⁹⁾.
- (39) Ievērojot tādu pašu struktūru kā iepriekšējā līgumā, kompensācija tika noteikta līguma 7. punktā un A pielikumā. Uzturēšanas un ekspluatācijas cena tika noteikta [...] NOK (bez PVN) apmērā par lampu punktu gadā. Tāpēc, pamatojoties uz to, ka esošais lampu punktu skaits ir 18 407, ikgadējā kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju bija [...] NOK ⁽⁵⁰⁾.
- (40) Kapitāla izmaksu kompensācija tika noteikta tādā pašā vienības līmenī, [...] NOK bez PVN, kā tas bija iepriekšējā līgumā (sk. 37. punktu). Pamatojoties uz to, ka BKK grupai pieder 16 058 esošie lampu punkti, kapitāla izmaksu ikgadējā kompensācija attiecīgi aprēķināta [...] NOK apmērā ⁽⁵¹⁾.
- (41) Attiecībā uz periodu no 2018. gada spēkā esošais līgums tika pagarināts. Saskaņā ar pašvaldības 2017. gada 19. jūnija vēstuli līgums sākotnēji tika pagarināts līdz 2018. gada 1. jūlijam. Šajā sakarā pašvaldība norādīja, ka uzņēmuma struktūras izmaiņu dēļ pagarinātais līgums būtu jānoslēdz ar BKK EnoTek AS ⁽⁵²⁾.
- (42) Pēc tam līgums tika pagarināts līdz 2019. gada 1. janvārim. Šajā sakarā pašvaldība atsaucās uz notiekošo procesu, kurā tā strādāja pie BKK grupai piederošo ielu gaismekļu iegādes ⁽⁵³⁾.
- (43) Vēstulē par pagarinājumu BKK grupa paskaidroja, ka ielu gaismekļu infrastruktūra ir nodota tās meitasuzņēmumam Veilys AS. Pamatojoties uz to, pašvaldība saņēmu divus apstiprinājumus par pagarinājumu. Pirmais apstiprinājums būtu no Veilys AS un attiecas uz šim uzņēmumam piederošajiem ielu gaismekļiem. Otro apstiprinājumu BKK EnoTek AS nosūtītu par pakalpojumiem, kas sniegti attiecībā uz pašvaldībai piederošajiem ielu gaismekļiem ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁴⁵⁾ Dokuments Nr. 1194249, 6. lpp.

⁽⁴⁶⁾ Dokuments Nr. 1194253, 1.–5. lpp.

⁽⁴⁷⁾ Dokuments Nr. 1194253.

⁽⁴⁸⁾ Dokuments Nr. 1194253.

⁽⁴⁹⁾ Dokuments Nr. 1194205, 1.–5. lpp.

⁽⁵⁰⁾ Līguma kopija tika iesniegta Uzraudzības iestādei 2019. gada 28. februārī. Tā ir iesniegta kā dokuments Nr. 1058456.

⁽⁵¹⁾ Dokuments Nr. 1058456.

⁽⁵²⁾ Dokuments Nr. 1194203.

⁽⁵³⁾ Dokuments Nr. 1194209.

⁽⁵⁴⁾ Dokuments Nr. 1194211.

- (44) 2018. gada 20. decembrī līgums ar tādiem pašiem nosacījumiem tika pagarināts līdz 2020. gada 1. janvārim. Tas tika darīts saistībā ar nodomu līguma pagarināšanu attiecībā uz *Veilys AS* piederošās ielu gaismekļu infrastruktūras iespējamu iegādi no pašvaldības puses ⁽⁵³⁾.
- (45) Visbeidzot Norvēģijas iestādes iesniedza neparakstītu nodomu līguma otro pagarinājumu. Saskaņā ar šo dokumentu līgums ar tādiem pašiem nosacījumiem tika pagarināts vēlreiz. Pamatojoties uz iesniegto informāciju, Uzraudzības iestāde uzskata, ka šis līgums joprojām ir spēkā ⁽⁵⁶⁾.
- (46) Papildus līgumiem, kas attiecas uz ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem, pastāv līgumi par: i) ielu gaismekļiem gar privātiem ceļiem ⁽⁵⁷⁾; un ii) gaismekļiem parkos un gar gājēju ceļiem ⁽⁵⁸⁾. Saskaņā ar lēmuma par procedūras sākšanu 19. un 34. punktu šie līgumi neietilpst šā lēmuma darbības jomā.

3.1.4. **Konkursa izsludināšana attiecībā uz konkrētām ekspluatācijas un uzturēšanas darbībām**

- (47) Tika izsludināts konkurss par pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu un LED gaismekļu ekspluatāciju un uzturēšanu. Pakalpojumu sniegšana saskaņā ar šo līgumu sākās 2020. gada 1. aprīlī ⁽⁵⁹⁾.
- (48) Saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus līgums attiecas uz aptuveni 3 100 ielu gaismekļiem, kas pieder pašvaldībai. Turklāt tajā ietilpst 12 000 LED gaismekļi, kas uzstādīti *Veilys AS* īpašumā esošajā infrastruktūrā. Šī infrastruktūra ietvēra 3 133 gaismekļus, 2 254 tērauda stabus/mehānismus vadiem, 841 koka stabu, 12 000 LED gaismekļus un nezināmu daudzumu kabeļu ⁽⁶⁰⁾.
- (49) Turklāt no uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus izriet, ka līguma termiņš ir četri gadi un tā paredzamā vērtība ir no 4 līdz 6 miljoniem NOK gadā (bez PVN). Līguma slēgšanas tiesības, pamatojoties uz atklātu procedūru, bija jāpiešķir pretendētājam, kurš piedāvā viszemāko cenu ⁽⁶¹⁾.
- (50) Konkursā tika iesniegti seši piedāvājumi ⁽⁶²⁾. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas *BKK EnoTek AS* par cenu 10 554 689 NOK. Pārējo piecu piedāvājumu cena svārstījās no 11 930 826 NOK līdz 26 596 947,50 NOK ⁽⁶³⁾.
- (51) Pakalpojumu līmenis saskaņā ar konkursa kārtībā piedāvāto līgumu kopumā ir līdzīgs tam, kāds paredzēts iepriekš 3.1.3. iedaļā aprakstītajos līgumos. Tomēr saskaņā ar pēdējiem minētajiem līgumiem pakalpojumu sniedzēja atbildība ietver bojātu iekārtu aizstāšanu. Šis pienākums saskaņā ar konkursa kārtībā piedāvāto līgumu gulstas uz pašvaldību ⁽⁶⁴⁾.

3.1.5. **Ielu gaismekļu skaita dinamika**

- (52) Starp pašvaldību un *BKK* grupas uzņēmumiem noslēgtie līgumi, kas aprakstīti iepriekš 3.1.3. iedaļā, paredz, ka ielu gaismekļu skaits laika gaitā mainīsies. Pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem dokumentiem, Norvēģijas iestādes 2021. gada 12. aprīļa vēstulē paskaidroja, ka pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu skaits ir palielinājies līdz 4 219. Kopējais *Veilys AS* piederošo ielu gaismekļu skaits šajā laikā bija 27 748 ⁽⁶⁵⁾. Turklāt pašvaldība, kā minēts iepriekš, ir iegādājusies 12 000 LED gaismekļus, kas ir uzstādīti *Veilys AS* īpašumā esošajā infrastruktūrā ⁽⁶⁶⁾

⁽⁵³⁾ Dokuments Nr. 1194213.

⁽⁵⁶⁾ Dokuments Nr. 1194223.

⁽⁵⁷⁾ Dokuments Nr. 1194201.

⁽⁵⁸⁾ Šis līgums ir minēts vēstulē, kas iesniegta kā dokuments Nr. 1194203.

⁽⁵⁹⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 4. lpp., un Nr. 1194249, 13. lpp.

⁽⁶⁰⁾ Dokuments Nr. 1194249, 13. lpp.

⁽⁶¹⁾ Dokumenta Nr. 1194251 1.6., 2.2. un 8. punkts.

⁽⁶²⁾ Dokuments Nr. 1194249, 13. lpp.

⁽⁶³⁾ Dokuments Nr. 1194231.

⁽⁶⁴⁾ Dokuments Nr. 1194249, 14. lpp.

⁽⁶⁵⁾ Šā lēmuma pieņemšanas laikā apkopotā informācija par *BKK* grupas sniegtajiem pakalpojumiem bija pieejama šajā vietnē: <https://www.eviny.no/vare-tjenester>.

⁽⁶⁶⁾ Dokuments Nr. 1194249, 1. lpp.

3.1.6. *Darbības BKK grupā*

- (53) Norvēģijas iestādes ir sniegušas pārskatu par pašvaldības maksājumiem BKK grupas uzņēmumiem. Papildus maksājumiem, kas veikti saskaņā ar attiecīgajiem pasākumiem, pašvaldība ir samaksājusi arī par citām darbībām, kas neietilpst to darbības jomā. Šie iepriekšminētie maksājumi attiecas uz energoapgādi un saistītiem pakalpojumiem. Vairāki pakalpojumi, par kuriem tiek atlīdzināts ārpus attiecīgo pasākumu piemērošanas jomas, ietver darbību konkurences apstākļos ar citiem pakalpojumu sniedzējiem ⁽⁶⁷⁾.
- (54) Papildus šīm darbībām, par kurām atlīdzību izmaksā pašvaldība, no BKK grupas tīmekļa vietnēm izriet, ka šīs grupas uzņēmumi darbojas vairākos citos tirgos. Grupa tiek atspoguļota kā lielākā grupa atjaunojamo energoresursu jomā Norvēģijas rietumos. Piedāvātie pakalpojumi cita starpā ietver maksas iekasēšanas iespējas automobiļiem, laivām un kuģiem, pakalpojumus, kas saistīti ar infrastruktūras izveidi un modernizāciju, tostarp datu centru, telesakaru un jūrsaimniecības jomās, kā arī ar internetu saistītus pakalpojumus, kas saistīti ar optiskās šķiedras internetu, datu glabāšanu un tā saukto lietu internetu ⁽⁶⁸⁾.
- (55) Norvēģijas iestāžu rīcībā nav tiešu pierādījumu, ka kompensācija, ko pašvaldība izmaksājusi par ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem, tiek izmantota, lai piešķirtu šķērssubsīdijas citām saimnieciskajām darbībām. Ielu gaismekļu infrastruktūras nodošana Veilys AS daļēji tika veikta, lai novērstu šķērssubsidēšanu. Tomēr dokumentācijas trūkuma dēļ šķērssubsidēšanu nevar izslēgt ⁽⁶⁹⁾.
- (56) Norvēģijas iestādes arī ir norādījušas, ka ar ielu gaismekļiem saistītās darbības BKK grupā netiek veiktas tikai saistībā ar pašvaldību. Konkrētāk, citi publiskie subjekti izmaksā kompensāciju Veilys AS par ielu gaismekļiem, kas tam pieder gar šo subjektu publiskajiem ceļiem ⁽⁷⁰⁾.

3.2. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES SAISTĪBĀ AR LĒMUMU PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU

- (57) Norvēģijas iestādes uzskata, ka Uzraudzības iestāde nav uzrādījusi pietiekamus iemeslus, lai sāktu oficiālo izmeklēšanas procedūru. Līdz ar to pašvaldība ir nonākusi juridiskās nenoteiktības situācijā ⁽⁷¹⁾.
- (58) Pamatojoties uz to, ka pašvaldība iegādājas ielu gaismekļus, Norvēģijas iestādes apstrīd a) un c) pasākumu nošķiršanu. Tomēr ir pareizi, ka kompensācija atspoguļo dažādus elementus ⁽⁷²⁾.
- (59) Norvēģijas iestādes apgalvo, ka juridiskajā klasifikācijā ir jāņem vērā konteksts, kādā darbība tiek veikta. Ielu gaismekļu nodrošināšanas vienīgais mērķis ir kalpot plašai sabiedrībai ⁽⁷³⁾, un šī nodrošināšana ir organizēta saskaņā ar Norvēģijas Autoceļu likumu ⁽⁷⁴⁾.
- (60) Saskaņā ar šā likuma 20. pantu pašvaldības ir atbildīgas par pašvaldības ceļu ekspluatāciju un uzturēšanu. Lai gan likumā nav noteikts, ka pašvaldībām jānodrošina ielu gaismekļi vai jānodrošina ielu gaismekļu noteiktā līmenī, šī darbība atbilst tā mērķim – ceļu satiksmes drošībai ⁽⁷⁵⁾. Turklāt pašvaldība, plānojot, būvējot un modernizējot ceļus, ievēro Norvēģijas Valsts ceļu pārvaldes (*Statensvegvesen*) standartu (*veinormalen*). Šis standarts ietver specifiskācijas attiecībā uz ielu gaismekļu esību ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁶⁷⁾ Dokuments Nr. 1194249, 15. lpp.

⁽⁶⁸⁾ Dokuments Nr. 1194249, 15. lpp.

⁽⁶⁹⁾ Dokuments Nr. 1194249, 16. lpp.

⁽⁷⁰⁾ Dokuments Nr. 1126801, 4. lpp.

⁽⁷¹⁾ Dokuments Nr. 1126803, 2. lpp.

⁽⁷²⁾ Dokuments Nr. 1126801, 4., 6. un 7. lpp.

⁽⁷³⁾ Dokuments Nr. 1126801, 4. lpp.

⁽⁷⁴⁾ *Lov om vegar* (Autoceļu likums), LOV-1963-06-21-23.

⁽⁷⁵⁾ Dokuments Nr. 1126801, 4. lpp.

⁽⁷⁶⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 4. lpp., un Nr. 1194249, 5. lpp.

- (61) Ņemot vērā šos faktorus, Norvēģijas iestādes apgalvo, ka kompensācija tiek piešķirta par darbībām, kas nav saimnieciskas darbības. Norvēģijas iestādes uzskata, ka spriedums lietā *Selex* ⁽⁷⁷⁾ apstiprina to nostāju ⁽⁷⁸⁾.
- (62) Norvēģijas iestādes atsaucas arī uz Pamatnostādņēm par valsts atbalsta jēdzienu ⁽⁷⁹⁾. Tās apgalvo, ka 17. punkts par valsts varu un publiskajām iestādēm apstiprina, ka ielu gaismekļu nodrošināšanai nav saimnieciska rakstura ⁽⁸⁰⁾. Jebkurā gadījumā darbības, kuru mērķis ir sabiedrības drošība, būtu jāklasificē tāpat kā darbības, kas nav saimnieciskas darbības un ko veic sociālos, kultūras, izglītības un pedagoģiskos nolūkos ⁽⁸¹⁾.
- (63) Ja Uzraudzības iestāde uzskata, ka pastāv ielu gaismekļu tirgus, šim tirgum ir raksturīgas divas nepilnības. Pirmkārt, ielu gaismekļu infrastruktūra ir dabisks monopols, kam jāatrodas gar attiecīgajiem ceļiem. Otrkārt, ielu gaismekļi ir sabiedriska labums, kas saistīts ar spekulatīvu izmantotāju problēmām ⁽⁸²⁾.
- (64) Infrastruktūras īpašumtiesības piešķir BKK grupai ietekmi tirgū attiecībā pret pašvaldību. Pašvaldībai praktiski nav iespējas atteikties no ielu gaismekļu nodrošināšanas gar tās ceļiem. Pašvaldība nevar arī dot norādījumus infrastruktūras īpašniekam par to, kā un ar kādiem noteikumiem iepirkt ar infrastruktūru saistītus pakalpojumus ⁽⁸³⁾.
- (65) Lai gan parasti ir pieejamas alternatīvas konkursa metodes tirgus cenu noteikšanai, saskaņā ar Norvēģijas iestāžu sniegto informāciju Uzraudzības iestāde nav ņemusi vērā lietas konkrētos apstākļus. Subjektam, kas veic iegādes no monopolista, nav juridisku tiesību saņemt pakalpojumus ar nosacījumiem, ko tas uzskata par saprātīgiem. Šo monopola negatīvo ietekmi var novērst, tikai piemērojot konkurences tiesību aktus vai regulējot cenas ⁽⁸⁴⁾.

3.3. ĪPAŠAS PIEZĪMES PAR A) PASĀKUMU – EKSPLUATĀCIJA UN UZTURĒŠANA

- (66) Var būt pieņemti indeksa noteikumi, lai noteiktu kompensācijas līmeņus attiecīgajā periodā. Tomēr Norvēģijas iestādes nevar sniegt galīgo atbildi ⁽⁸⁵⁾.
- (67) Attiecībā uz iespējām salīdzināt kompensācijas līmeni ar kompensācijas līmeni citās jomās Norvēģijas iestādes uzsver, ka ārējs uzturēšanas un ekspluatācijas pakalpojumu sniedzējs neuzņemsies kapitāla izmaksas, kas saistītas ar infrastruktūru, kura tam nepieder. Līdz ar to kapitāla izmaksu kompensācija (c) pasākums) ir jāizslēdz, salīdzinot kompensācijas līmeni ar to, ko publiskie subjekti maksā par tiem piederošo infrastruktūru. Pašvaldība 2020. gadā maksāja [...] NOK par viena ielu gaismekļa ekspluatāciju un uzturēšanu ⁽⁸⁶⁾.
- (68) Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja apgalvojumu, ka par katru lampu punktu gadā ir sniegti ekspluatācijas un uzturēšanas pakalpojumi [...] NOK apmērā, Norvēģijas iestādes uzskata, ka tas nav dokumentēts. Sūdzības iesniedzējs kā atsauci ir izmantojis arī citu ģeogrāfisko reģionu ⁽⁸⁷⁾.

⁽⁷⁷⁾ Norvēģijas iestādes vispārīgi atsaucas uz spriedumu lietā *Selex*. Pamatojoties uz iepriekšējo saraksti un lēmumu par procedūras sākšanu, Uzraudzības iestāde uzskata, ka Norvēģijas iestādes atsaucas uz Tiesas 2009. gada 26. marta spriedumu lietā *Selex Sistemi Integrati*/Komisija, C-113/07P, EU:C:2009:191, kā arī uz Vispārējās tiesas 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā *Selex Sistemi Integrati*/Komisija, T-155/04, EU:T:2006:387.

⁽⁷⁸⁾ Dokumenti Nr. 1126803, 1. lpp., un Nr. 1126801, 4.–9. lpp.

⁽⁷⁹⁾ EBTA Uzraudzības iestādes Lēmums Nr. 3/17/COL (2017. gada 18. janvāris), ar ko simtu otro reizi groza procesuālo un materiālo tiesību noteikumus valsts atbalsta jomā, ieviešot jaunas Pamatnostādnes par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu 61. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu [2017/2413], OV L 342, 21.12.2017., 35.–84. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 82, 21.12.2017., 1. lpp.

⁽⁸⁰⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 5.–6. lpp.

⁽⁸¹⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 6. lpp.

⁽⁸²⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 6. lpp.

⁽⁸³⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 6. lpp.

⁽⁸⁴⁾ Dokumenti Nr. 1126803, 2. lpp.

⁽⁸⁵⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 7. lpp.

⁽⁸⁶⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 7. lpp.

⁽⁸⁷⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 7. lpp.

- (69) Tomēr Norvēģijas iestādes ir iesniegušas datus no KOSTRA datubāzes par izmaksām, kas lielās Norvēģijas pašvaldībās radušās saistībā ar ielu gaismekļiem ⁽⁸⁸⁾. Šie skaitļi parāda kopējās gada izmaksas par katru apgaismojuma punktu, tostarp elektroenerģijas izmaksas, periodā no 2016. līdz 2019. gadam. Kā redzams tabulā turpmāk, pašvaldībai radās vislielākās reģistrētās izmaksas ⁽⁸⁹⁾.

1. tabula. Ielu gaismekļu izmaksas, kas radušās lielajām Norvēģijas pašvaldībām (NOK)

Category	SFS Kostnader til gatebelysning per lyspunkt kommunale veier									
	Bergen	Bærum	Drammen	Fredrikstad	Kristiansand	Oslo	Sandnes	Stavanger	Tromsø	Trondheim
2015										
2016	1200,20	779,70	592,90	883,90	801,30	818,20	758,20	519,00	466,20	1056,90
2017	1216,70	673,70	622,00	633,90	912,80	945,50	733,30	519,00	831,10	1115,00
2018	1324,00	643,50	714,90	687,50	741,10	1000,00	730,20	733,10	724,90	1187,40
2019	1219,70	773,50	861,00	667,90	747,10	1000,00	750,00	666,70	607,10	779,10

- (70) Kompensācija, iespējams, ietvēra pārmērīgas kompensācijas elementu, un pašvaldība laika gaitā ir apšaubījusi cenas, kuras tā uzskata par augstām. Turklāt Norvēģijas iestādes uzskata, ka būtu vajadzējis noteikt uzskaites nodalīšanu starp ielu gaismekļu nodrošināšanu un citām darbībām ⁽⁹⁰⁾.

3.4. ĪPAŠAS PIEZĪMES PAR B) PASĀKUMU – 12 000 LED GAISMEKĻU FINANSĒŠANA

- (71) Bergenas pilsētas dome 2017. gadā nolēma iepirkt 12 000 LED gaismekļu uzstādīšanai ielu gaismekļu infrastruktūrā gar pašvaldības ceļiem. Šīs modernizācijas apjoma un rakstura dēļ tā neietilpst līgumos ar BKK grupu ⁽⁹¹⁾.
- (72) Ieguldījumu mērķi bija i) nodrošināt vidisku labumu un ii) samazināt elektroenerģijas izmaksas ⁽⁹²⁾. Samazinātas elektroenerģijas izmaksas dos labumu pašvaldībai tieši, jo elektroenerģija nav iekļauta līgumos ar BKK grupu ⁽⁹³⁾.
- (73) Līguma slēgšanas tiesības 60 miljonu NOK vērtībā tika piešķirtas, pamatojoties uz atklātu konkursu. Uzstādīšana notika līdz 2019. gada beigām ⁽⁹⁴⁾. Pašvaldība saglabās īpašumtiesības uz LED gaismekļiem ⁽⁹⁵⁾.
- (74) Izmaksas par vienu gaismekli 2018. gadā bija 1 899 NOK un 2019. gadā – 2 039 NOK. Plānošanas un uzstādīšanas izmaksas bija [...] NOK par apgaismojuma punktu. Pamatojoties uz to, ka elektroenerģijas izmaksu ietaupījums tiek lēsts [...] NOK apmērā par apgaismojuma punktu gadā, pašvaldība plāno atgūt ieguldījumu izmaksās 7–10 gadu laikā ⁽⁹⁶⁾.
- (75) Kā paskaidrots 3.1.4. iedaļā, ir izsludināts konkurss par LED gaismekļu un pārējās pašvaldībai piederošās infrastruktūras uzturēšanu. Saskaņā ar šo līgumu pašvaldība gūst izmaksu ietaupījumus, kas saistās ar LED gaismekļu ilgāku kalpošanas laiku ⁽⁹⁷⁾. Pašvaldība arī plāno apspriest korekcijas līgumā, kas attiecas uz Veilys AS piederošo infrastruktūru ⁽⁹⁸⁾.

⁽⁸⁸⁾ Norvēģijas iestādes norāda, ka termins KOSTRA ir saīsinājums no *Kommune-Stat-rapportering*. KOSTRA datu apkopošanas galvenais mērķis ir salīdzināt dažādu sabiedrisko pakalpojumu izmaksu līmeni. Statistiku pārvalda Norvēģijas Statistikas birojs (SSB). Sk. Dokumentu Nr. 1194249, 10. lpp.

⁽⁸⁹⁾ Dokuments Nr. 1126801, 7. lpp., un Nr. 1194249, 10. lpp. Tabula ir sniegta dokumenta Nr. 1194249 10. lappusē.

⁽⁹⁰⁾ Dokuments Nr. 1126801, 7. lpp., un Nr. 1194249, 16. lpp.

⁽⁹¹⁾ Dokuments Nr. 1126801, 7.–8. lpp., un Nr. 1194249, 16. lpp.

⁽⁹²⁾ *Turpat*.

⁽⁹³⁾ Dokuments Nr. 1194249, 11. lpp.

⁽⁹⁴⁾ Dokuments Nr. 1126801, 8. lpp., un Nr. 1194249, 12. lpp.

⁽⁹⁵⁾ Dokuments Nr. 1126801, 8. lpp.

⁽⁹⁶⁾ Dokuments Nr. 1194249, 12. lpp.

⁽⁹⁷⁾ Dokuments Nr. 1194249, 11.–12. lpp.

⁽⁹⁸⁾ Dokuments Nr. 1194249, 11. lpp.

3.5. ĪPAŠAS PIEZĪMES PAR C) PASĀKUMU – KAPITĀLA IZMAKSAS

- (76) Norvēģijas iestādes uzskata par ierastu praksi, ka ārējam tādas infrastruktūras īpašniekam, ko izmanto sabiedriskā labuma radīšanai, ir tiesības uz kapitāla izmaksu kompensāciju. Salīdzinājumam – ja publiskajam subjektam, kas finansē ielu gaismekļu nodrošināšanu, pieder pati infrastruktūra, kapitāla izmaksas, kas saistītas ar šo infrastruktūru, sedz publiskais subjekts kā infrastruktūras īpašnieks ⁽⁹⁹⁾.
- (77) Kapitāla izmaksu kompensācija ir noteikta, pamatojoties uz 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktu. Kā izklāstīts 3.1.2. iedaļā, šis mehānisms paredz, ka BKK grupai ir tiesības uz ieguldītā kapitāla izmaksām, kas ir vienādas ar NVE noteikto peļņas normu regulētajai elektrotīkla infrastruktūrai ⁽¹⁰⁰⁾.
- (78) Šis princips ir precizēts sīkāk ⁽¹⁰¹⁾. 1998. gada līguma 6. punktā bija noteikts, ka kompensācijai ir jāsedz nolietojums un procenti, kas saistīti ar ielu gaismekļu infrastruktūrā ieguldīto kapitālu līguma noslēgšanas brīdī. Būtu jāsedz arī nolietojums un procenti saistībā ar turpmākajiem ieguldījumiem, ko pasūtījusi pašvaldība. Šī pieeja ir saglabāta turpmākajos līgumos ⁽¹⁰²⁾.
- (79) Tomēr pašvaldība un BKK grupa nav vienprātis par to, kā būtu jāaprēķina kapitāla izmaksas. Apstrīdētie elementi jo īpaši attiecās uz to, kāda izmaksu bāze būtu jāpiemēro aprēķinos un kā būtu jāņem vērā nolietojums.
- (80) Šajā sakarā Norvēģijas iestādes atsaucas uz ziņojumu, ko 2002. gadā iesniedza BKK Nett AS. Saskaņā ar Norvēģijas iestāžu sniegto informāciju šis ziņojums atspoguļoja nolietojuma profilu saskaņā ar 1996. gada pārdošanas līgumu ⁽¹⁰³⁾.
- (81) Tomēr 2003. gadā pašvaldība apšaubīja to, kā BKK Nett AS ir noteikusi pašu kapitālu, tostarp jo īpaši nolietojuma izmaksas. BKK Nett AS 2004. gada 18. februāra vēstulē sniedza paskaidrojumu, kurā tas cita starpā norādīja, ka kapitāla izmaksas ir noteiktas, pamatojoties uz parastiem kritērijiem ⁽¹⁰⁴⁾.
- (82) BKK Nett AS 2004. gada 30. marta vēstulē aprakstīja savu aprēķinu pamatojumu. Saskaņā ar BKK Nett AS sniegto informāciju infrastruktūras aktīvu vērtība jānosaka 81,6 miljonu NOK apmērā, pamatojoties uz aizstāšanas vērtības tehnisko novērtējumu ⁽¹⁰⁵⁾.
- (83) Pašvaldība nepiekrīta šai pieejai un uzskatīja, ka aktīvu vērtība būtu jābalsta uz uzskaites vērtību. Pašvaldība pieprasīja attiecīgi koriģēt kompensāciju ⁽¹⁰⁶⁾.
- (84) Ar 2004. gada 4. augusta vēstuli BKK Nett AS noraidīja šo apgalvojumu. To darot, BKK Nett AS uzsvēra, ka 1996. gada pārdošanas līgumā noteiktais mehānisms paredz, ka NVE peļņas norma būtu jāpiemēro ieguldītajam kapitālam. BKK Nett AS arī apstiprināja savu viedokli, ka ir lietderīgi noteikt ieguldītā kapitāla līmeni, pamatojoties uz aktīvu aizstāšanas vērtības tehnisko novērtējumu ⁽¹⁰⁷⁾. Šīs metodes piemērošanas rezultātā pašu kapitāls gandrīz divkārtšojās salīdzinājumā ar to, kas izrietētu no uzskaites vērtības. Līdz šai dienai kompensācijas līmenis ir saglabājies daudz augstāks nekā tad, ja tas būtu aprēķināts, pamatojoties uz uzskaites vērtību ⁽¹⁰⁸⁾.

⁽⁹⁹⁾ Dokuments Nr. 1126801, 8. lpp., un Nr. 1194249, 7. lpp.

⁽¹⁰⁰⁾ Dokuments Nr. 1194179. Kā izklāstīts 43. zemsvītras piezīmē, sākotnējais teksts norvēģu valodā ir šāds: “[...] kjøperen står fritt til å avtale på markedsmessige betingelser drift av veilys som skal innebære kostnadsdekning + NVE rente for den kapital som er bundet.”

⁽¹⁰¹⁾ Dokuments Nr. 1194249, 7.–8. lpp.

⁽¹⁰²⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 8. lpp., un Nr. 1194229, 4. lpp.

⁽¹⁰³⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 8. lpp., un Nr. 1194221.

⁽¹⁰⁴⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 8.–9. lpp., un Nr. 1194225.

⁽¹⁰⁵⁾ Dokuments Nr. 1194249, 9. lpp.

⁽¹⁰⁶⁾ Dokumenti Nr. 1194249, 8. lpp., un Nr. 1194233.

⁽¹⁰⁷⁾ Dokuments Nr. 1194227.

⁽¹⁰⁸⁾ Dokuments Nr. 1194249, 9.–10. lpp.

- (85) Līdzīgi kā gadījumā ar kompensāciju par ekspluatāciju un uzturēšanu (a) pasākums), Norvēģijas iestādes nav sniegušas galīgo atbildi par to, kā ir noteikts kompensācijas līmenis. Kontroli apgrūtina atsevišķas uzskaites neesība ⁽¹⁰⁹⁾. Uzticamības pārbaudes ziņojumā attiecībā uz *Veilys AS* ⁽¹¹⁰⁾ revidenti minēja, ka viņi ir guvuši ierobežotu ieskatu par izmaksām, kas saistītas ar līgumu ar pašvaldību ⁽¹¹¹⁾.
- (86) Tādējādi Norvēģijas iestādes uzskata, ka attiecīgajiem BKK grupas uzņēmumiem, iespējams, ir piešķirta pārmērīga kompensācija. Kā izklāstīts iepriekš 69. punktā, skaitļi no KOSTRA liecina par šādu pārmērīgu kompensāciju ⁽¹¹²⁾.

4. IEINTERESETO PERSONU PIEZĪMES

4.1. PIEZĪMES NO BKK VEILYS

4.1.1. Pamatinformācija

- (87) 1996. gada līgums paredzēja, ka BKK DA iegādājās *Bergen Lysverker* aktīvus un darbības. To darot, tas apņēmas nodrošināt ielu gaismekļu nepārtrauktu nodrošināšanu un uzņemas atbildību par infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu ⁽¹¹³⁾.
- (88) Tāpat kā Norvēģijas iestādes, BKK *Veilys* uzskata, ka pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunkts reglamentē turpmāko ekonomisko kompensāciju par ielu gaismekļu nodrošināšanu. 7. punkta c) apakšpunkts atspoguļo, pirmkārt, ka BKK grupai ir tiesības uz kompensāciju par infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu un, otrkārt, ka tai ir tiesības uz kompensāciju par ieguldīto kapitālu. Šis noteikums ir bijis pamats turpmākajiem līgumiem ⁽¹¹⁴⁾.
- (89) Visus līgumus un darbības saistībā ar ielu gaismekļu infrastruktūru, ko kontrolē BKK grupa, organizē pilnībā piederošs meitasuzņēmums *Veilys AS*. Šīs darbības aptver aptuveni 50 000 ielu gaismekļu, tostarp attiecīgos ielu gaismekļus gar pašvaldības ceļiem ⁽¹¹⁵⁾.

4.1.2. Vispārīgas piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras sākšanu

- (90) Kompensācija attiecas uz publisko infrastruktūru, ko neizmanto preču vai pakalpojumu piedāvāšanai tirgū. Līdz ar to pasākumi neietilpst EEZ līguma 61. panta 1. punkta darbības jomā ⁽¹¹⁶⁾.
- (91) Šajā sakarā lēmumā par procedūras sākšanu nav pietiekami atspoguļots, ka infrastruktūra pieder *Veilys AS*. Tā kā *Veilys AS* ir vienīgais iespējamais pakalpojumu sniedzējs un pašvaldība ir vienīgais iespējamais pircējs, kompensāciju neiegūst uzņēmums ⁽¹¹⁷⁾.
- (92) Katrā ziņā pārmērīga kompensācija nav izmaksāta. Ciktāl ielu gaismekļu nodrošināšana ir VTNP, ir izpildīti *Altmark* kritēriji ⁽¹¹⁸⁾.

4.1.3. Īpašas piezīmes par a) pasākumu – ekspluatācija un uzturēšana

- (93) Saskaņā ar BKK *Veilys* sniegto informāciju kompensācija atspoguļo pamatā esošās izmaksas un atlīdzības līmeni salīdzināmos līgumos. Pārmērīga kompensācija nav izmaksāta ⁽¹¹⁹⁾.

⁽¹⁰⁹⁾ Dokuments Nr. 1126801, 8. lpp., un Nr. 1194249, 10. lpp.

⁽¹¹⁰⁾ Dokuments Nr. 1194235.

⁽¹¹¹⁾ Dokuments Nr. 1194249, 10. lpp.

⁽¹¹²⁾ Dokuments Nr. 1194249, 10. lpp.

⁽¹¹³⁾ Dokuments Nr. 1073541, 2. lpp.

⁽¹¹⁴⁾ Dokuments Nr. 1073541, 2. lpp.

⁽¹¹⁵⁾ Dokuments Nr. 1073541, 2. lpp.

⁽¹¹⁶⁾ Dokuments Nr. 1073541, 1.–2. lpp.

⁽¹¹⁷⁾ Dokuments Nr. 1073541, 2. lpp.

⁽¹¹⁸⁾ Dokuments Nr. 1073541, 1. lpp.

⁽¹¹⁹⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

- (94) Attiecībā uz salīdzinošo novērtēšanu *BKK Veilys* uzskata, ka sūdzībā norādītais cenu līmenis nav pamatots. Turklāt ir jāņem vērā lietas īpatnības. Attiecīgajiem līgumiem ir noteikta formāta fiksēta cena par katru apgaismojuma punktu, un tajos ir iekļauts pilna spektra pakalpojumu tvērumš. Tas nozīmē, ka *BKK Veilys* uzņemas risku, ka var rasties nevēlami notikumi, piemēram, ekstremāli laikapstākļi, un atbildību par visu ekspluatāciju un uzturēšanu. Darbība pilsētu teritorijās, kurās ir intensīva satiksme un citi traucējumi, arī ir dārgāka ⁽¹²⁰⁾.

4.1.4. *Īpašas piezīmes par b) pasākumu – 12 000 LED gaismekļu finansēšana*

- (95) *BKK Veilys* noraida, ka 12 000 LED gaismekļu finansēšana ir valsts atbalsts
- (96) Ciktāl *BKK Veilys* ir zināms, pašvaldība iegādājās gaismekļus cenā 2 000 NOK par apgaismojuma punktu. Plānošanas, uzstādīšanas un dokumentācijas izmaksas bija [...] NOK par katru apgaismojuma punktu.
- (97) Pamatojoties uz šiem skaitļiem, modernizācijas izmaksas bija [...] NOK par apgaismojuma punktu. Tas ir aptuveni [...] reizes vairāk nekā gada kapitāla izmaksas, ko kompensē pašvaldība. Tādējādi modernizācija, ko veidoja 12 000 LED gaismekļi, bija daudz dārgāka nekā tā, ko varēja veikt, pamatojoties uz šo kompensāciju ⁽¹²¹⁾.
- (98) LED gaismekļi pašvaldībai turpmāk nodrošinās ievērojamus enerģijas izmaksu ietaupījumus. Saskaņā ar *BKK Veilys* rīcībā esošo informāciju izmaksu ietaupījums tiek lēsts 450 NOK apmērā par apgaismojuma punktu gadā. Tas nozīmē, ka pašvaldība atgūs savus ieguldījumus mazāk nekā septiņu gadu laikā ⁽¹²²⁾.

4.1.5. *Īpašas piezīmes par c) pasākumu – kapitāla izmaksu kompensācija*

- (99) *BKK Veilys* uzskata, ka kompensācija attiecas uz darbībām, kas nav saimnieciskas darbības. Kapitāla izmaksu elements būtu jāuztver kā maksa par piekļuvi infrastruktūrai ⁽¹²³⁾.
- (100) Jebkurā gadījumā kapitāla izmaksu kompensācija nerada *BKK Veilys* ekonomiskas priekšrocības. Lampu punkta ierīkošanas izmaksas ir aptuveni 20 000 NOK, turklāt papildus 10 000–50 000 NOK par zemes darbiem. Tāpēc *BKK Veilys* īpašumā esošo 16 058 ielu gaismekļu ierīkošanas minimālās izmaksas ir 500 000 000 NOK ⁽¹²⁴⁾.
- (101) No tā izriet, ka kapitāla izmaksas netiek nesamērīgi kompensētas. Ielu gaismekļu infrastruktūra tiek pārvaldīta tā, lai uzturētu tās tehnisko standartu ⁽¹²⁵⁾.

II. NOVĒRTĒJUMS

5. VALSTS ATBALSTA ESĪBA

5.1. KONTEKSTS

- (102) EEZ līguma 61. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ja vien šis līgums neparedz ko citu, ar līgumu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir EK dalībvalsts vai EBTA valsts vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem, un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp Līgumslēdzējām Pusēm.”

⁽¹²⁰⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

⁽¹²¹⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

⁽¹²²⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

⁽¹²³⁾ Dokuments Nr. 1073541, 2.–3. lpp.

⁽¹²⁴⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

⁽¹²⁵⁾ Dokuments Nr. 1073541, 3. lpp.

- (103) Lai pasākumu varētu klasificēt kā valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem šādiem kumulatīviem nosacījumiem: i) atbalsta pasākumu piešķir valsts vai izmantojot valsts līdzekļus; ii) ar to uzņēmumam jārada priekšrocība; iii) ar to jāatbalsta konkrēti uzņēmumi (selektivitāte) un iv) tam jādraud izkropļot konkurenci un jāiespaido jeb jāietekmē tirdzniecība. Kā minēts iepriekš, Uzraudzības iestāde ir izdevusi Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu ⁽¹²⁶⁾.
- (104) Pamatojoties uz saņemtajām piezīmēm, Uzraudzības iestāde uzskata, ka ir lietderīgi vispirms novērtēt, vai kompensāciju a) un c) pasākuma ietvaros ir saņemis uzņēmums. Ja uz šo jautājumu tiktu atbildēts apstiprinoši un ja LED gaismekļu finansēšana (b) pasākums) būtu radījusi priekšrocību tiem pašiem subjektiem, tad šī priekšrocība būtu radusies arī uzņēmumam.

5.2. UZŅĒMUMA JĒDZIENS

5.2.1. Juridiskā pārbaude

- (105) Jēdziens “uzņēmums” attiecas uz jebkuru subjektu, kas veic saimniecisko darbību, neraugoties uz tā juridisko statusu un veidu, kā tas tiek finansēts ⁽¹²⁷⁾. Saimnieciskā darbība ir jebkura darbība, kas ietver preču vai pakalpojumu piedāvāšanu tirgū ⁽¹²⁸⁾.
- (106) Pretēji sūdzības iesniedzēja apgalvotajam tam, vai darbību principā varētu veikt privāts uzņēmējs, nav izšķirošas nozīmes. Drīzāk ir jānoskaidro konkrētie apstākļi, kādos darbība tiek veikta ⁽¹²⁹⁾. Šajā ziņā ir jāpārbauda, vai attiecīgā darbība pēc sava rakstura, mērķa un normām, kuras tai ir piemērojamas, ir saistīta ar valsts varas pilnvaru īstenošanu vai arī tai ir ekonomisks raksturs, kas pamato EEZ konkurences noteikumu piemērošanu ⁽¹³⁰⁾.
- (107) Tas, vai pastāv konkrētas darbības tirgus, dažādās EEZ valstīs var atšķirties atkarībā no valsts apstākļiem ⁽¹³¹⁾. Konkrētas darbības klasifikācija laika gaitā var mainīties arī politisku lēmumu vai ekonomikas attīstības dēļ.
- (108) Attiecībā uz subjektiem, kas veic vairākas darbības, juridiskā klasifikācija jāveic atsevišķi katrai darbībai. Tādējādi tas, ka subjektam ir piešķirta valsts vara, neliedz to kvalificēt kā uzņēmumu attiecībā uz citām darbībām ⁽¹³²⁾. Tomēr, ja saimniecisko darbību nevar nodalīt no valsts varas īstenošanas, visas darbības tiek klasificētas kā darbības, kas nav saimnieciskas darbības ⁽¹³³⁾.

⁽¹²⁶⁾ 2017. gada 18. janvāra Lēmums Nr. 3/17/COL, minēts 79. zemsvītras piezīmē.

⁽¹²⁷⁾ EBTA Tiesas 2020. gada 17. novembra spriedums lietā E-9/19 *Abelia* un *WTW AS/EBTA Uzraudzības iestāde*, 87. punkts; EBTA Tiesas 2008. gada 21. februāra spriedums lietā E-5/07 *Private Barnehagers Landsforbund/EBTA Uzraudzības iestāde* [2008], EBTA Ct. Rep. 62, 78. punkts; EBTA Tiesas 2002. gada 22. marta spriedums lietā E-8/00 *Landsorganisasjonen i Norge/Kommunenenes Sentralforbund* un citi [2002], EBTA Ct. Rep. 114, 62. punkts.

⁽¹²⁸⁾ EBTA Tiesas 2011. gada 10. maija spriedums apvienotajās lietās E-4/10, E-6/10 un E-7/10 *Lihtenšteinas Firstiste un citi/EBTA Uzraudzības iestāde* [2011], EBTA Ct. Rep., 16. lpp., 54. punkts; Tiesas 1987. gada 16. jūnija spriedums lietā *Komisija/Itālija*, 118/85, EU:C:1987:283, 7. punkts; Tiesas 1998. gada 18. jūnija spriedums lietā *Komisija/Itālija*, C-35/96, EU:C:1998:303, 36. punkts; Tiesas 2000. gada 12. septembra spriedums apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* un citi, EU:C:2000:428, 75. punkts.

⁽¹²⁹⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Abelia* un *WTW AS/EBTA Uzraudzības iestāde*, 88. punkts; iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Private Barnehagers Landsforbund/EBTA Uzraudzības iestāde*, 80. punkts.

⁽¹³⁰⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Abelia* un *WTW AS/EBTA Uzraudzības iestāde*, 89. punkts; Tiesas 2019. gada 7. novembra spriedums lietā *Aanbestedingskalender* un citi/Komisija, C-687/17 P, EU:C:2019:932, 15.–16. punkts.

⁽¹³¹⁾ Tiesas 1993. gada 17. februāra spriedums apvienotajās lietās C-159/91 un C-160/91 *Poucet un Pistre/AGF un Cancava*, EU:C:1993:63, 16.–20. punkts.

⁽¹³²⁾ Tiesas 2008. gada 1. jūlija spriedums lietā *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)/Elliniko Dimosio*, C-49/07, EU:C:2008:376, 25. punkts.

⁽¹³³⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Abelia* un *WTW AS/EBTA Uzraudzības iestāde*, 90. punkts; iepriekš 130. zemsvītras piezīmē minētais spriedums, *Aanbestedingskalender* un citi/Komisija, 17.–19. punkts; Tiesas 2012. gada 12. jūlija spriedums lietā *Compass-Datenbank GmbH/Republik Österreich*, C-138/11, EU:C:2012:449, 38. punkts.

- (109) No EBTA Tiesas judikatūras izriet, ka jēdziens “pakalpojumi” pamatbrīvību izpratnē ir būtisks, lai noteiktu, vai valsts atbalsta kontekstā darbības ir saimnieciskas. Kā izriet no EEZ līguma 37. panta pirmās daļas, tikai pakalpojumi, ko parasti sniedz par atlīdzību, tiek uzskatīti par “pakalpojumiem” līguma nozīmē ⁽¹³⁴⁾.
- (110) Jēdziena “atlīdzība” būtiska pazīme ir tā, ka tā ir attiecīgā pakalpojuma saimnieciskais ekvivalents ⁽¹³⁵⁾. Turklāt par atlīdzību parasti vienojas pakalpojuma sniedzējs un saņēmējs ⁽¹³⁶⁾.
- (111) Jēdziens “pakalpojumi” būtu jāizprot arī saistībā ar EEZ līguma 37. panta otro daļu ⁽¹³⁷⁾. Saskaņā ar šo noteikumu “pakalpojumi” jo īpaši ietver rūpnieciskas vai komerciālas darbības, kā arī amatnieku un brīvo profesiju darbības.
- (112) No iedibinātās judikatūras izriet, ka darbības raksturs ir jānosaka, ņemot vērā nozari, kurā tā tiek veikta, un veidu, kādā šī nozare tiek organizēta.
- (113) Piemēram, izglītības jomā valsts sistēmā nodrošinātās izglītības finansēšana netiek uzskatīta par atlīdzību par pakalpojumu, ja ir izpildīti divi nosacījumi. Pirmkārt, izveidojot un uzturot izglītības sistēmu, valsts tiecas nevis iesaistīties peļņu nesošā darbībā, bet gan pildīt savus pienākumus pret iedzīvotājiem. Otrkārt, izglītības sistēmu parasti finansē no valsts līdzekļiem, nevis no lietotāju maksājumiem ⁽¹³⁸⁾.
- (114) Pamatojoties uz līdzīgu argumentāciju, Norvēģijā tika uzskatīts, ka atlīdzības elements nepastāv attiecībā uz pašvaldības bērnudārziem. Tādējādi valsts atbalsta kontekstā pašvaldības bērnudārzi netika uzskatīti par uzņēmumiem ⁽¹³⁹⁾.
- (115) Attiecībā uz veselības aprūpes nozari EBTA Tiesa ir nospriedusi, ka atbalsta pakalpojumu sniegšanas raksturs iepirkuma, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un arhivēšanas jomā ir jānosaka atbilstoši pakalpojumu turpmākai izmantošanai. Ja atbalsta pakalpojumus sniedz nevis tirgū, bet gan valsts veselības aprūpes sistēmā, kas izveidota, pamatojoties uz solidaritāti, to sniegšanai nav saimnieciska rakstura ⁽¹⁴⁰⁾.

5.2.2. Juridiskās pārbaudes piemērošana izskatāmajai lietai

- (116) Kā izklāstīts iepriekš 53. un 54. punktā, BKK grupas uzņēmumi veic saimniecisko darbību vairākos tirgos.
- (117) Tiesa uzskata, ka ir iespējams, ka uzņēmums var veikt gan saimnieciskas darbības, gan darbības, kas nav saimnieciskas darbības. Tomēr tas ir atkarīgs no tā, vai tas veic atsevišķu uzskaiti par dažādajiem līdzekļiem, ko tas saņem, lai izslēgtu jebkādu risku attiecībā uz tā saimnieciskās darbības šķērssubsidēšanu, izmantojot publiskos līdzekļus, kas saņemti par darbībām, kas nav saimnieciskas darbības ⁽¹⁴¹⁾. Tādējādi jebkurš šķērssubsidēšanas risks ir jāizslēdz, lai varētu uzskatīt, ka publiskais finansējums tiek piešķirts darbībām, kas nav saimnieciskas darbības.

⁽¹³⁴⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Private Barnehagers Landsforbund/EBTA* Uzraudzības iestāde, 80.–81. punkts.

⁽¹³⁵⁾ EBTA Tiesas 2020. gada 10. decembra spriedums lietā *E-13/19, Hraðbraut ehf./mennta- og menningarmálaráðuneytið, Verzlunarskóli Íslands ses., Tækniskólinn ehf. un Menntaskóli Borgarfjarðar ehf.*, 91. punkts; iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Private Barnehagers Landsforbund/EBTA* Uzraudzības iestāde, 81. punkts; Tiesas 1988. gada 27. septembra spriedums lietā *Beļģijas valsts/Humbel un Edel*, 263/86, EU:C:1988:451, 17. punkts.

⁽¹³⁶⁾ Iepriekš 135. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Beļģijas valsts/Humbel un Edel*, 17. punkts.

⁽¹³⁷⁾ Iepriekš 135. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Beļģijas valsts/Humbel un Edel*, 16. punkts.

⁽¹³⁸⁾ Iepriekš 135. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Hraðbraut ehf.*, 92. punkts.

⁽¹³⁹⁾ 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Private Barnehagers Landsforbund/EBTA* uzraudzības iestāde, 82.–84. punkts.

⁽¹⁴⁰⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Abelia un WTW AS/EBTA* Uzraudzības iestāde, 95.–97. punkts.

⁽¹⁴¹⁾ 2017. gada 27. jūnija spriedums lietā *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania/Ayuntamiento de Getafe*, C-74/16, EU:C:2017:496, 51. punkts.

- (118) Šajā gadījumā Uzraudzības iestādei nav iesniegti argumenti par to, ka ir ieviesti pietiekami aizsardzības pasākumi, kas efektīvi un pienācīgi nodalītu ienākumus un izmaksas saskaņā ar attiecīgajiem līgumiem no citām saimnieciskajām darbībām. Gluži pretēji, Norvēģijas iestādes ir norādījušas, ka bija jāievieš aizsardzības pasākumi un ka šķērssubsidēšanu nevar izslēgt ⁽¹⁴²⁾.
- (119) Pamatojoties uz to un neatkarīgi no tā, vai darbības, par kurām piešķirta kompensācija, ir saimnieciskas, Uzraudzības iestādei ir jāsecina, ka kompensāciju a) un c) pasākuma ietvaros ir saņēmis uzņēmums.
- (120) Ņemot vērā iesniegtos argumentus, Uzraudzības iestāde tomēr novērtēs arī to, vai darbības, par kurām piešķirta kompensācija saskaņā ar attiecīgajiem pasākumiem, pašas par sevi ir saimnieciskas. Uzraudzības iestāde vispirms izvērtēs darbības saistībā ar ielu gaismekļiem, kas pieder BKK grupas uzņēmumiem.
- (121) Kā atkārtots 59.–60. punktā iepriekš, Norvēģijas iestādes atsaucas uz Norvēģijas Autoceļu likuma 20. pantā noteiktajiem pašvaldību pienākumiem ekspluatēt un uzturēt pašvaldības ceļus. Lai gan 20. pantā nav noteikts, ka pašvaldībām jānodrošina ielu gaismekļi vai jānodrošina ielu gaismekļi noteiktā līmenī, šī darbība sekmē mērķa – ceļu satiksmes drošības – īstenošanu. Turklāt pašvaldība, plānojot, būvējot un modernizējot ceļus, ievēro Norvēģijas Valsts ceļu pārvaldes (*Statens vegvesen*) standartu (*veinormalen*). Šis standarts ietver specifikācijas attiecībā uz ielu gaismekļu esību ⁽¹⁴³⁾.
- (122) Ņemot vērā iepriekš minēto, Norvēģijas iestādes, kā norādīts 61. punktā, apgalvo, ka spriedums lietā *Selex* apstiprina to nostāju, ka darbības, par kurām piešķirta kompensācija, nav saimnieciskas darbības ⁽¹⁴⁴⁾. Turklāt, kā izklāstīts 62. punktā, Norvēģijas iestādes atsaucas uz Pamatnostādņu par valsts atbalsta jēdzienu 17. punktu par valsts varu un publiskajām iestādēm ⁽¹⁴⁵⁾. Jebkurā gadījumā Norvēģijas iestādes apgalvo, ka darbības, kuru mērķis ir sabiedrības drošība, būtu jāklasificē tāpat kā darbības, kas nav saimnieciskas darbības un ko veic sociālos, kultūras, izglītības un pedagoģiskos nolūkos.
- (123) Kā jau konstatēts, nosakot, vai darbībai ir saimniecisks raksturs, ir jānoskaidro konkrētie apstākļi, kādos tiek veikta darbība ⁽¹⁴⁶⁾. Šajā gadījumā šā novērtējuma dabiskais sākumpunkts ir spēkā esošais tiesiskais regulējums attiecībā uz ielu gaismekļu nodrošināšanu gar pašvaldības ceļiem Norvēģijā, kā arī konkrētie apstākļi Bergenā.
- (124) Attiecībā uz Norvēģijā spēkā esošo tiesisko regulējumu Norvēģijas iestāžu minētie tiesību akti un standarti vienkārši paredz, ka pašvaldības ir atbildīgas par pašvaldības ceļu infrastruktūras ekspluatāciju un ka ir jāizpilda prasības par ielu gaismekļu esību, lai ceļi atbilstu Norvēģijas Valsts ceļu pārvaldes (*Statens vegvesen*) standartam (*veinormalen*). Tomēr, kā izklāstīts iepriekš, Norvēģijas Autoceļu likuma 20. pantā nav noteikts, ka pašvaldībām jānodrošina ielu gaismekļi vai jānodrošina ielu gaismekļi noteiktā līmenī. Turklāt nekas neliedz pašvaldībām slēgt līgumus ar komercsubjektiem (daļām) par pašvaldības ceļu ekspluatāciju un uzturēšanu kā saimniecisku darbību.
- (125) Attiecībā uz konkrētajiem apstākļiem Bergenā Uzraudzības iestāde norāda, ka pēc ielu gaismekļu infrastruktūras iekļaušanas *Bergen Lysverker* pārdošanas darījumā BKK DA kļuva par vienīgo pieejamo pakalpojumu sniedzēju gar attiecīgajiem pašvaldības ceļiem. BKK DA šo pozīciju ieguva, konkurējot ar pieciem citiem pretendentiem.
- (126) Turklāt, kā aprakstīts 32. punktā, pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā bija ietverts mehānisms, kas reglamentē turpmāko ekonomisko kompensāciju. Šis mehānisms ļauj regulēt peļņas līmeni.

⁽¹⁴²⁾ Dokuments Nr. 1126801, 7. lpp.

⁽¹⁴³⁾ Dokumenti Nr. 1126801, 4. lpp., un Nr. 1194249, 5. lpp.

⁽¹⁴⁴⁾ Iepriekš 77. zemsvītras piezīmē minētie Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumi.

⁽¹⁴⁵⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu.

⁽¹⁴⁶⁾ Iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Abelia* un *WTW AS/EBTA* Uzraudzības iestāde, 88. punkts; iepriekš 127. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Private Barnehegers Landsforbund/EBTA* Uzraudzības iestāde, 80. punkts.

- (127) Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka, pārdojot ielu gaismekļu infrastruktūru un izveidojot kompensācijas mehānismu, kas ļauj nodrošināt regulētu peļņas līmeni, pašvaldība ir izveidojusi tirgu attiecīgo pakalpojumu sniegšanai pašvaldībai kā saimnieciskai darbībai. Fakts, ka infrastruktūra bija unikāla, kā rezultātā tās pircējs kļuva par vienīgo pieejamo pakalpojumu sniedzēju, pats par sevi nenozīmē, ka attiecīgie BKK grupas uzņēmumi nav snieguši pakalpojumus tirgū. Turklāt BKK DA ieguva savu ekskluzīvo pozīciju, konkurējot ar pieciem citiem pretendentiem.
- (128) Šo viedokli apstiprina BKK grupas un pašvaldības rīcība saistībā ar turpmāk regulāri noslēgtiem līgumiem. BKK grupa ir centusies palielināt savu peļņu, interpretējot līguma noteikumus, un uzsvēra, ka tā darbojas komerciāli, lai radītu vērtību saviem akcionāriem⁽¹⁴⁷⁾. No otras puses, pašvaldība ir rīkojusies, pamatojoties uz pieņēmumu, ka tā sadarbojas ar komerciālu pārdevēju. Norvēģijas iestādes ir atsaukušās uz BKK grupas ietekmi tirgū infrastruktūras īpašnieka statusā.
- (129) Kā izriet no vairākām sūdzībām Norvēģijas Publiskā iepirkuma sūdzību padomē (KOFA), ielu gaismekļu uzturēšanas un ekspluatācijas pakalpojumus piedāvā arī dažādi pārdevēji, pamatojoties uz komerciāliem nosacījumiem⁽¹⁴⁸⁾. Līdz ar to, kā aprakstīts 3.1.4. iedaļā, pašvaldība, uzsākot konkursa procedūru par šādiem pakalpojumiem, saņēma piedāvājumus no vairākiem pakalpojumu sniedzējiem.
- (130) Attiecīgi Uzraudzības iestāde norāda, ka uzturēšanas un ekspluatācijas pakalpojumu sniegšana par atlīdzību patiešām bija Norvēģijā un Bergenā apgabalā ierasta prakse. Tas arī liecina, ka šīm darbībām bija ekonomisks raksturs.
- (131) Attiecībā uz kompensāciju, kas izmaksāta par pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju, līguma noteikumi neliecina par to, ka šīs darbības būtu jāklasificē atšķirīgi. Izņemot to, ka nav kompensējamu kapitāla izmaksu, noteikumi līdz 2020. gada 1. aprīlim bija tādi paši kā attiecībā uz BKK grupas kontrolētajiem ielu gaismekļiem. Kopš 2020. gada 1. aprīļa pakalpojumi tiek sniegti saskaņā ar komercilīgumu, kura slēgšanas tiesības piešķirtas konkursa procedūrā⁽¹⁴⁹⁾.
- (132) Attiecībā uz Norvēģijas iestāžu atsauci uz spriedumu lietā *Selex*⁽¹⁵⁰⁾ jāatgādina, ka šī lieta attiecās uz darbībām, ko veica Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija ("Eirokekrole"). Eirokekrole izveidoja vairākas Eiropas valstis saskaņā ar Starptautisko konvenciju par sadarbību aeronavigācijas drošības jomā⁽¹⁵¹⁾.
- (133) Apelācijas tiesvedībā Tiesa atkārtoti konstatēja lietā, ka Eirokekroles darbība kopumā bija saistīta ar valsts varas īstenošanu gaisa telpas kontroles un uzraudzības jomā, ņemot vērā tās raksturu, mērķi un tiesisko regulējumu. Šis secinājums attiecās arī uz palīdzību, ko Eirokekrole sniedza valstu pārvaldes iestādēm, jo īpaši saistībā ar konkursiem par iekārtu un sistēmu iegādi gaisa satiksmes pārvaldības jomā⁽¹⁵²⁾.
- (134) Tādējādi, ņemot vērā 123.–131. punktā izklāstīto vērtējumu, Uzraudzības iestāde apgalvo, ka izskatāmā lieta būtiski atšķiras no sprieduma lietā *Selex*. Jāatgādina arī, ka spriedumā lietā *Selex* Tiesa norādīja, ka tas, ka struktūra gūst peļņu, liecina par to, ka darbībai ir saimniecisks raksturs⁽¹⁵³⁾.

⁽¹⁴⁷⁾ Dokuments Nr. 1194227, 2. lpp.

⁽¹⁴⁸⁾ 2022. gada 23. marta lēmums lietā *Otera Traftec AS/Lillehammeres pašvaldība*, 2021/1439; 2021. gada 24. marta lēmums lietā *Nett-Tjenester AS/Fredrikstas pašvaldība*, 2021/367; 2015. gada 14. septembra lēmums apvienotajās lietās 2015/47, 2015/48, 2015/49 un 2015/50 *Nettpartner AS/Stavangeres pašvaldība un citi*; 2015. gada 2. septembra lēmums lietā *Traftec AS/Vestagderes novada pašvaldība*, 2015/71. Lēmumi ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: <https://www.klagenemndssekretariatet.no/klagenemnda-for-offentlige-anskaffelser-kofa/>.

⁽¹⁴⁹⁾ Sk. 3.1.3. un 3.1.4. iedaļu.

⁽¹⁵⁰⁾ Iepriekš 77. zemsvītras piezīmē minētie Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumi.

⁽¹⁵¹⁾ Iepriekš 77. zemsvītras piezīmē minētais Vispārējās tiesas spriedums, 1. punkts.

⁽¹⁵²⁾ Iepriekš 77. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas spriedums, 71.–72. punkts.

⁽¹⁵³⁾ Iepriekš 77. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas spriedums, 116.–117. punkts.

- (135) Uzraudzības iestāde arī nevar piekrist tam, ka darbības, par kurām piešķirta kompensācija a) un c) pasākuma ietvaros, attiecas uz valsts varu vai publiskajām iestādēm Pamatnostādņu par valsts atbalsta jēdzienu ⁽¹⁵⁴⁾ 17. punkta nozīmē. Drīzāk situācija ir tāda, ka pašvaldība ir izmaksājusi kompensāciju pakalpojumu sniedzējam, kas darbojas, pamatojoties uz komerciāliem un ekonomiskiem nosacījumiem. Situācija pati par sevi ir analoga situācijai, kad pašvaldība no komerciāla līgumslēdzēja iepērk būvdarbus, kas saistīti ar pašvaldības ceļu būvniecību vai uzturēšanu.
- (136) Uzraudzības iestādi arī nepārliecina apgalvojums, ka darbības, kuru mērķis ir sabiedrības drošība, būtu jāklasificē tāpat kā darbības, kas nav saimnieciskas darbības un ko veic sociālos, kultūras, izglītības un pedagoģiskos nolūkos. Judikatūrā nav pamata secināt, ka darbības pašas par sevi nav saimnieciskas darbības, jo tām ir noteikts mērķis. Šajā nolūkā, kā jau minēts, ir jānoskaidro konkrētie apstākļi, kādos darbība tiek veikta. Piemēram, ar valsts īpašumu saistītas uzturēšanas darbības var nepārprotami veikt, pamatojoties uz ekonomiskiem nosacījumiem, pat ja tas ir nepieciešams lietotāju drošībai.

5.2.3. Secinājums

- (137) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Uzraudzības iestāde secina, ka kompensāciju a) un c) pasākuma ietvaros ir saņēmis uzņēmums. Tiktāl, ciktāl LED gaismekļu finansēšana (b) pasākums) ir radījusi priekšrocību tiem pašiem subjektiem, tā rastos arī uzņēmumam.

5.3. VALSTS LĪDZEKĻU IZMANTOŠANA

- (138) Lai pasākums būtu valsts atbalsts, jāistenojas nosacījumam, ka to piešķir valsts vai no valsts līdzekļiem. Valsts līdzekļu jēdziens ietver reģionālo valsts iekšējo struktūru līdzekļus ⁽¹⁵⁵⁾.
- (139) Visus pasākumus finansē no pašvaldības budžeta. Tādējādi tie ir saistīti ar valsts līdzekļu izmantošanu.

5.4. PRIEKŠROCĪBA

5.4.1. Ievads

- (140) Priekšrocība EEZ līguma 61. panta 1. punkta nozīmē ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nebūtu varējis gūt parastos tirgus apstākļos ⁽¹⁵⁶⁾. Tādējādi priekšrocības var radīt ne tikai pozitīvie ieguvumi, piemēram, subsīdijas, aizdevumi vai tiešie ieguldījumi, bet arī iejaukšanās, kurām, lai gan tās nav subsīdijas šaurā nozīmē, ir tāds pats raksturs un tāda pati ietekme ⁽¹⁵⁷⁾. Saskaņā ar to nevar uzskatīt, ka pasākums neietilpst valsts atbalsta aizlieguma darbības jomā tikai tāpēc, ka tas izpaužas kā līgums, kas ietver savstarpējas saistības ⁽¹⁵⁸⁾.

⁽¹⁵⁴⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu.

⁽¹⁵⁵⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu, 48. punkts, un tajā citētā judikatūra.

⁽¹⁵⁶⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu, 66. punkts; Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā *Syndicat français de l'Express international (SFEI) un citi/La Poste un citi*, C-39/94, EU:C:1996:285, 60. punkts; Tiesas 1999. gada 29. aprīļa spriedums lietā *Spānija/Komisija*, C-342/96, EU:C:1999:210, 41. punkts.

⁽¹⁵⁷⁾ Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā *Itālija/Komisija*, 173/73, EU:C:1974:71, 13. punkts; EBTA Tiesas 2012. gada 17. augusta spriedums lietā E-12/11 *Asker Brygge/EBTA Uzraudzības iestāde [2012]*, EBTA Ct. Rep., 536. lpp., 55. punkts. Tiesas 2003. gada 20. novembra spriedums lietā *Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO SA*, C-126/01, EU:C:2003:622, 28. punkts.

⁽¹⁵⁸⁾ Vispārējās tiesas 1999. gada 28. janvāra spriedums lietā *BAI/Komisija*, T-14/96, EU:T:1999:12, 71. punkts.

5.4.2. **Priekšrocību nevar izslēgt, pamatojoties uz Altmark nosacījumiem**

5.4.2.1. **Altmark nosacījumi**

- (141) Pastāv īpaša judikatūra attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem, ko piešķir uzņēmumiem, kuriem uzticēts pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi ("VTNP"). No Tiesas sprieduma lietā *Altmark* izriet, ka šādos gadījumos priekšrocības esību EEZ līguma 61. panta 1. punkta nozīmē var izslēgt, ja ir izpildīti šādi četri kumulatīvi nosacījumi ⁽¹⁵⁹⁾:
- i. "Pirmkārt, saņēmējuzņēmumam faktiski ir jābūt uzliktām sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām un šīm saistībām jābūt skaidri definētām.
  - ii. Otrkārt, [...] kompensāciju aprēķināšanas parametriem jābūt iepriekš objektīvi un caurredzami noteiktiem.
  - iii. Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt summu, kas nepieciešama, lai nosegtu visus vai daļu izdevumu, kas radušies, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un saprātīgu peļņu saistībā ar šo saistību izpildi.
  - iv. Ceturtkārt, ja uzņēmums sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām nav izvēlēts sabiedrisko iepirkumu procedūras rezultātā, kas ļautu izvēlēties pretendentu, kurš spēj šos pakalpojumus piedāvāt par sabiedrībai viszemāko cenu, kompensācijas apjoms nosakāms, pamatojoties uz to izdevumu analīzi, kādi, pildot šīs saistības, rastos tipiskam uzņēmumam, kas ir labi vadīts un adekvāti nodrošināts [...], ņemot vērā atbilstošos rēķinus un paredzot saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi."
- (142) Uzraudzības iestāde ir publicējusi pamatnostādņu kopumu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par VTNP ⁽¹⁶⁰⁾. *Altmark* nosacījumi ir aplūkoti šo pamatnostādņu 3. iedaļā.

5.4.2.2. **Altmark nosacījumu piemērošana izskatāmajā lietā**

- (143) Saskaņā ar pirmo nosacījumu saņēmējuzņēmumam ir jāizpilda skaidri definētas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības.
- (144) Tiesa uzskata, ka šā nosacījuma mērķis ir nodrošināt pārredzamību un juridisko noteiktību. Šajā nolūkā jānosaka, pirmkārt, vai saņēmējuzņēmumam faktiski ir uzliktas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un, otrkārt, vai šīs saistības ir skaidri definētas valsts tiesību aktos. Līdz ar to ir jāievēro minimālie kritēriji attiecībā uz to, vai pastāv viens vai vairāki publiskās varas akti, kuros pietiekami skaidri definēts pilnvarotajam(-iem) uzņēmumam(-iem) uzlikto sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību veids, ilgums un tvērums ⁽¹⁶¹⁾.
- (145) Ņemot to vērā, Tiesa apstiprināja Vispārējās tiesas spriedumu, kurā tika konstatēts, ka, tā kā attiecīgais pakalpojums valsts tiesībās nav skaidri definēts kā VTNP, pirmais *Altmark* nosacījums nav izpildīts. Šo konstatējumu nevar atspēkot ar tirgus nepilnību pastāvēšanu attiecīgajā tirgū un to, ka pakalpojumu varēja definēt kā VTNP. Šiem apstākļiem nebija nozīmes, lai noteiktu, vai attiecīgajiem uzņēmumiem ar publisku aktu faktiski bija uzticētas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un vai šīs saistības šajā aktā bija skaidri definētas ⁽¹⁶²⁾.

⁽¹⁵⁹⁾ Iepriekš 26. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Altmark*, 87.–93. punkts.

⁽¹⁶⁰⁾ OV L 161, 13.6.2013., 12. lpp. (I pielikums) un EEZ papildinājums Nr. 34, 13.6.2013., 1. lpp. (I pielikums).

⁽¹⁶¹⁾ Tiesas 2017. gada 20. decembra spriedums lietā *Comunidad Autónoma del País Vasco* un citi/Komisija, C-66/16 P, EU:C:2017:654, 72.–73. punkts.

⁽¹⁶²⁾ Turpat, 74.–75. punkts.

- (146) Turklāt no iedibinātās judikatūras izriet, ka, lai uzņēmumu varētu uzskatīt par tādu, kam uzticēts VTNP, tam ir jābūt veiktam ar publiskās varas aktu ⁽¹⁶³⁾. Šādi pilnvarojuma akti var ietvert līgumus, ciktāl tie izriet no publiskās varas un ir saistoši ⁽¹⁶⁴⁾. Tomēr ar to, ka attiecībā uz pakalpojumu ir noslēgts valsts līgums, nepietiek, lai tas iegūtu VTNP statusu bez jebkāda precizējuma ⁽¹⁶⁵⁾.
- (147) Tāpēc būtiskais jautājums ir nevis par to, vai pašvaldība BKK grupas uzņēmumiem būtu varējusi uzticēt VTNP, kas ietver attiecīgos pakalpojumus, bet gan par to, vai tā to faktiski ir darījusi.
- (148) Dabiskais sākumpunkts, lai to novērtētu, ir tas, ka ne Norvēģijas iestādes, ne BKK Veilys nav norādījuši, ka BKK grupai ir uzticēts sniegt VTNP.
- (149) Kā izriet no 3. un 4. iedaļas iepriekš, Norvēģijas iestādes savās piezīmēs vispār nav atsaukušās uz tiesību aktiem, kas attiecas uz VTNP. BKK Veilys ir tikai apgalvojis, ka, ja ielu gaismekļu nodrošināšana ir VTNP, tad *Altmark* nosacījumi ir izpildīti. Saskaņā ar sākotnējo konstatējumu lēmumā par procedūras sākšanu tas liecina, ka BKK grupas uzņēmumiem nav un nav bijušas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības attiecībā uz pasākumiem ⁽¹⁶⁶⁾.
- (150) Šo viedokli pamato arī Norvēģijas iestāžu iesniegtie līgumi.
- (151) Kā paskaidrots 3. iedaļā iepriekš, 1996. gada pārdošanas līgums paredzēja, ka pašvaldība pārdod uzņēmumu un BKK DA iegādājas uzņēmumu. Lai gan līgumā bija iekļauti noteikumi par ielu gaismekļu un saistīto pakalpojumu nodrošināšanu turpmāk, iesniegtajā dokumentācijā nav norāžu par to, ka pašvaldība judikatūras izpratnē uzticēja BKK DA sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības.
- (152) Tas pats attiecas uz turpmākajiem līgumiem ar BKK grupas uzņēmumiem. Attiecībā uz šīm darbībām, kas saistītas ar BKK grupas kontrolētajiem ielu gaismekļiem, jānorāda, ka tās atspoguļo pašvaldības iepirkumu no pārdevēja, kas kontrolē nepieciešamo ieguldījumu, nevis sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību uzticēšanu. Attiecībā uz šo pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju jānorāda, ka tās tika iepirktas kā ieguldījums pašvaldības nodrošinātos ielu gaismekļos, izmantojot šo infrastruktūru. Abi darbību kopumi ir iekļauti līgumos, nenosakot, nepaskaidrojot vai nenorādot, ka BKK grupas uzņēmumiem ir uzticēts sniegt VTNP.

5.4.2.3. Secinājums

- (153) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Uzraudzības iestāde apstiprina savu sākotnējo konstatējumu, kas pasusts lēmumā par procedūras sākšanu. Attiecībā uz šiem trim pasākumiem BKK grupas uzņēmumiem nav bijis un nav sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību. Līdz ar to priekšrocību nevar izslēgt, pamatojoties uz *Altmark* nosacījumiem.

5.4.3. Tīrģus ekonomikas dalībnieka princips

5.4.3.1. Konteksts

- (154) Uzskata, ka ekonomiskie darījumi, ko veic publiskie subjekti, nerada priekšrocību darījuma partnerim un tāpēc nav uzskatāmi par valsts atbalstu, ja tie atbilst parastajiem tīrģus apstākļiem. Šis jautājums par atbilstību tīrģum tiek vērtēts saskaņā ar tīrģus ekonomikas dalībnieka principu ("TEDP").

⁽¹⁶³⁾ Tiesas 1997. gada 23. oktobra spriedums lietā Komisija/Francijas Republika, C-159/94, EU:C:1997:501, 65. punkts.

⁽¹⁶⁴⁾ Vispārējās tiesas 2012. gada 7. novembra spriedums lietā *Coordination bruxelloise d'institutions sociales et de santé (CBI)*/Komisija, T-137/10, EU:T:2012:584, 109. punkts.

⁽¹⁶⁵⁾ Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedums lietā Spānija/Komisija, T-461/13, EU:T:2015:891, 71. punkts. Spriedums apelācijas kārtībā tika apstiprināts ar Tiesas 2017. gada 20. decembra spriedumu lietā Spānija/Komisija, C-81/16 P, EU:C:2017:1003. Skatīt jo īpaši Tiesas sprieduma 49. punktu.

⁽¹⁶⁶⁾ Lēmuma par procedūras sākšanu 33. punkts.

- (155) Novērtējot situāciju attiecībā uz TEDP, izšķirošais elements ir tas, vai publiskais subjekts rīkojās tā, kā līdzīgā situācijā būtu rīkojies tirgus dalībnieks⁽¹⁶⁷⁾. Līdz ar to ir jāņem vērā tikai priekšrocības un pienākumi, kas saistīti ar ekonomikas dalībnieka lomu, nevis valsts varas nesēja lomu⁽¹⁶⁸⁾.
- (156) Jautājums par to, vai darījums ietver valsts atbalstu, ir jāatrisina attiecībā uz situāciju, kāda pastāvēja brīdī, kad tika pieņemts lēmums par darījumu⁽¹⁶⁹⁾. Tas, kas ir parasta atlidzība, tādējādi izriet no faktoriem, kurus uzņēmums, darbojoties parastos tirgus apstākļos, būtu ņēmis vērā, nosakot atlidzību⁽¹⁷⁰⁾.
- (157) Uzraudzības iestādei, piemērojot TEDP, ir jāveic sarežģīts ekonomisks vērtējums⁽¹⁷¹⁾. Šis vērtējums jāveic, pamatojoties uz pieejamiem objektīviem un pārbaudāmiem pierādījumiem⁽¹⁷²⁾.
- (158) Saskaņā ar sūdzībā norādīto Uzraudzības iestāde turpmāk izvērtēs, vai BKK grupa par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) ir saņēmusi kompensāciju virs tirgus likmēm. Pēc tam Uzraudzības iestāde novērtēs, vai 12 000 LED gaismekļu finansēšana (b) pasākums) tai ir radījusi priekšrocību.
- (159) Visbeidzot, Uzraudzības iestāde pievērsīsies kapitāla izmaksu kompensācijai (c) pasākums). Šajā novērtējumā Uzraudzības iestāde vispirms izvērtēs, vai kapitāla izmaksu kompensēšana bija samērīga ar parasto tirgus praksi. Otrkārt, Uzraudzības iestāde novērtēs, vai BKK grupai šādas izmaksas ir kompensētas, pārsniedzot tirgus likmes.

5.4.4. a) pasākums – ekspluatācija un uzturēšana

5.4.4.1. Kompensācija, kas izmaksāta par BKK īpašumā esošo infrastruktūru

- (160) Oficiālās izmeklēšanas procedūras laikā Uzraudzības iestāde ir saņēmusi papildinformāciju par pašvaldības veikto *Bergen Lysverker* pārdošanu.
- (161) Kā izklāstīts 3.1.2. iedaļā, pašvaldība 1996. gadā pārdeva pašvaldības vienību *Bergen Lysverker*, tostarp tās aktīvus un darbības, uzņēmumam BKK DA. Lai gan BKK DA iegādājās *Bergen Lysverker* konkursa procedūrā, pārdošana bija arī meitasuzņēmuma iekšēja nodošana. Tajā laikā uzņēmumu BKK DA pilnībā kontrolēja pašvaldība.
- (162) 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā tika noteikts mehānisms kompensācijai par ielu gaismekļu turpmāku nodrošināšanu, izmantojot infrastruktūru, ko iegādājās BKK DA. Kā izriet no 3.1.2. un 4.1.1. iedaļā sniegtās informācijas, Norvēģijas iestādes un BKK Veilys piekrīt, ka, nosakot kompensāciju, šis noteikums tām ir bijis un joprojām ir saistošs.
- (163) Kā jau minēts, jautājums par to, vai darījums ietver valsts atbalstu, ir jāatrisina attiecībā uz situāciju brīdī, kad tika pieņemts lēmums par darījumu⁽¹⁷³⁾. Līdz ar to, ja kompensācijas mehānisms 1996. gada pārdošanas līgumā tika noteikts tā, ka tā izveides laikā nākotnes kompensācijas līmeņus ierobežoja ar tirgus likmēm, kompensācija, kas vēlāk aprēķināta saskaņā ar šo mehānismu, nav priekšrocība⁽¹⁷⁴⁾.

⁽¹⁶⁷⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu, 76. punkts; Tiesas 1991. gada 21. marta spriedums lietā Itālija/Komisija, C-305/89, EU:C:1991:142, 19. punkts; Vispārējās tiesas 2003. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Ziemeļreina-Vestfālene*/Komisija, ECLI:EU:T:2003:57, 208. punkts.

⁽¹⁶⁸⁾ Iepriekš 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu, 77. punkts; Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums lietā Komisija/*Électricité de France (EDF)*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 79., 80. un 81. punkts.

⁽¹⁶⁹⁾ Iepriekš 167. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Westdeutsche Landesbank Girozentrale*, 245.–246. punkts.

⁽¹⁷⁰⁾ Iepriekš 156. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Syndicat français de l'Express international (SFEI)*, 60.–61. punkts.

⁽¹⁷¹⁾ Tiesas 2010. gada 2. septembra spriedums lietā Komisija/*Scott SA*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. punkts. Skatīt arī Vispārējās tiesas 2022. gada 27. aprīļa spriedumu lietā *Petra Flašker*/Komisija, T-392/20, EU:T:2022:245, 42. punkts.

⁽¹⁷²⁾ 168. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Électricité de France (EDF)*, 102. punkts.

⁽¹⁷³⁾ Iepriekš 167. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Westdeutsche Landesbank Girozentrale*, 245. un 246. punkts.

⁽¹⁷⁴⁾ Attiecībā uz izvēles līgumiem sk. spriedumu lietā *Asker Brygge* (minēts 157. zemsvītras piezīmē, 57. punkts ar turpmākām atsaucēm uz judikatūru).

- (164) Tādēļ, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai kompensācijas mehānisms tika izstrādāts tā, ka atlīdzība nākotnē tiks ierobežota atbilstīgi tirgus likmēm. Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, otrkārt, ir jāizvērtē, vai mehānisms patiešām ir ievērots.
- (165) Lietā par to, vai tirgum atbilst atlīdzība, ko Francijas Pasts *La Poste* piešķir savam meitasuzņēmumam *SFMI-Chronopost* (“*Chronopost*”), Tiesa uzsvēra, ka *Chronopost* sniegtie pakalpojumi ir nesaraujami saistīti ar unikālo pasta tīklu, ko pārvalda *La Poste*. Tā kā šis tīkls netika izveidots, pamatojoties uz komerciāliem apsvērumiem, privāts uzņēmums to nebūtu izveidojis bez valsts iejaukšanās⁽¹⁷⁵⁾.
- (166) Tiesa konstatēja, ka šādā situācijā izmaksas, kas *La Poste* radušās saistībā ar attiecīgo pakalpojumu sniegšanu, varētu būt objektīvi un pārbaudāmi elementi, uz kuru pamata būtu jānovērtē atlīdzības atbilstība tirgum. Priekšrocības esību varētu izslēgt, ja, pirmkārt, prasītā cena pienācīgi segtu papildu mainīgās izmaksas, kas radušās, sniedzot pakalpojumus, atbilstošu ieguldījumu pastāvīgajās izmaksās un pietiekamus ieņēmumus no kapitālieguldījuma, un, otrkārt, nekas neliecinātu par to, ka šie elementi būtu tikuši kļūdaini aplēsti vai noteikti patvaļīgi⁽¹⁷⁶⁾.
- (167) Izskatāmā lieta attiecas arī uz pakalpojumiem, kas ir nesaraujami saistīti ar unikālu tīklu, kurš netika uzbūvēts, pamatojoties uz komerciālu pieeju, un ko privāts uzņēmums nebūtu izveidojis bez valsts iejaukšanās. Turklāt pārdošanas līguma noslēgšanas brīdī *BKK DA* patiešām pilnībā piederēja pašvaldībai.
- (168) Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka situācija, kas pastāvēja brīdī, kad tika izveidots 1996. gada pārdošanas līgumā paredzētais kompensācijas mehānisms, ir salīdzināma ar to, ko Tiesa izvērtēja lietā *Chronopost*. Attiecīgi, ciktāl šis kompensācijas mehānisms atbilst *Chronopost* nosacījumiem, Uzraudzības iestāde uzskata, ka tas atbilst tirgus nosacījumiem.
- (169) Saskaņā ar 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktu, kā izklāstīts 3.1.2. iedaļā, kompensācijai būtu jāsedz *BKK* pamatdarbības izmaksas, kurām pieskaitīti regulēti ieņēmumi no ieguldītā kapitāla. Tāpēc attiecībā uz elementu, kas attiecas uz uzturēšanu un ekspluatāciju, šis mehānisms pieļauj tikai izmaksu segšanu. Turklāt Uzraudzības iestāde nav saņēmusi nekādu informāciju, kas liecinātu, ka būtu tiesības pretendēt uz kompensāciju par izmaksām, kas ir kļūdaini vai patvaļīgi noteiktas, piemēram, mākslīgi zema efektivitātes līmeņa vai neatbilstoša netiešo izmaksu sadalījuma dēļ. Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka kompensācijas mehānisma elements, kas attiecas uz uzturēšanu un ekspluatāciju, atbilst *Chronopost* noteikumiem.
- (170) Attiecībā uz otro jautājumu par to, vai 1996. gada pārdošanas līgumā ir ievērots kompensācijas mehānisms, racionāls privāts uzņēmējs, ņemot vērā attiecīgās summas, būtu ieguldījis pietiekamus līdzekļus, lai nodrošinātu atbilstību. Tas ietvertu *BKK* grupas iesniegto cenu bāzes kontroli, tostarp attiecībā uz to, kā tika noteiktas tiešās un netiešās izmaksas. Turklāt Uzraudzības iestāde ir pārliecināta, ka privāts pircējs būtu sācis juridiskus pasākumus, ja pakalpojumu sniedzējs nevēlētos dokumentēt, ka tā cenas atbilst saskaņotajam kompensācijas mehānismam.
- (171) Kā aprakstīts 3.3. iedaļā, pašvaldība apšaubīja cenas, ko tā uzskata par augstām *BKK* grupas cenām. Pašvaldība turklāt atzina, ka tā nevar izslēgt, ka kompensācijas līmenis ir uzskatāms par pārmērīgu kompensāciju un ka dokumentu trūkums, pamatojoties uz pieprasītajām cenām, ir problemātisks. Turklāt pašvaldība ir paudusi šīs bažas visā periodā, uz kuru attiecas oficiālā izmeklēšanas procedūra.
- (172) Attiecībā uz *BKK Veilys* sniegto informāciju, kā izklāstīts 4.1.3. iedaļā, tajā nav nekādu precizējumu attiecībā uz pieprasīto cenu pamatojumu. Jo īpaši informācijā nav norādītas tiešās un netiešās izmaksas, kas saistītas ar darbībām, kuras attiecas uz ekspluatāciju un uzturēšanu, un nav izklāstīts, kā tās ir noteiktas. Attiecībā uz netiešajām izmaksām nav informācijas par to, kāds sadales mehānisms ir ieviests un kāpēc tas tiek uzskatīts par piemērotu. Šis konkrētuma trūkums liecina par to, ka 1996. gada pārdošanas līgumā paredzētais kompensācijas mehānisms nav ievērots.

⁽¹⁷⁵⁾ Tiesas 2003. gada 3. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-83/01 P, C-93/01 P un C-94/01 P *Chronopost/Ufex* un citi, EU:C:2003:388, 36.–37. punkts.

⁽¹⁷⁶⁾ Turpat, 38.–40. punkts.

- (173) Attiecībā uz KOSTRA skaitļiem, kas izklāstīti 69. punktā, tajos ir norādītas katras pašvaldības kopējās izmaksas par vienu apgaismojuma punktu gadā, ieskaitot elektroenerģiju. Skaitļi liecina, ka periodā no 2015. līdz 2019. gadam pašvaldībai bija visaugstākās reģistrētās izmaksas 10 lielākajās pašvaldībās, kas ir pārstāvētas.
- (174) Izmaksu atšķirības starp pašvaldībām var izrietēt no vairākiem faktoriem, kā paskaidrots iepriekš 67.–68. un 94. punktā. Tomēr ne Norvēģijas iestādes, ne BKK Veilys nav snieguši informāciju, kas pamatotu, ka KOSTRA izmaksu līmeņi ir pamatoti. BKK Veilys ir tikai apgalvojis, ka Bergenā esošās izmaksas ietekmē īpaši faktori, to sīkāk nedokumentējot.
- (175) Līdz ar to Uzraudzības iestāde uzskata, ka KOSTRA dati liecina, ka BKK grupa ir saņēmusi pārmērīgu kompensāciju. Tomēr skaitļi nav pietiekami detalizēti, lai secinātu, cik lielā mērā pārmērīga kompensācija attiecas uz uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) vai kapitāla izmaksām (c) pasākums).
- (176) Ņemot vērā iepriekš minēto, visa iesniegtā informācija liecina, ka kompensācija, visticamāk, ir pārsniegusi līmeni, kas atbilst 1996. gada pārdošanas līgumā paredzētajam mehānismam. Tas liecina par to, ka pašvaldība nav veikusi vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šā mehānisma ieviešanu. Tādējādi pašvaldība nav rīkojusies kā privāts pircējs.

5.4.4.2. Kompensācija par pašvaldībai piederošo infrastruktūru

- (177) Kā aprakstīts 3.1.3., 3.1.4. un 3.1.5. iedaļā, pašvaldībai pieder un turpina piederēt daudzi ielu gaismekļi gar pašvaldības ceļiem. Turklāt, kā izklāstīts 3.1.4. iedaļā, šīs pašvaldībai piederošās infrastruktūras uzturēšana un ekspluatācija no 2020. gada 1. aprīļa tika veikta saskaņā ar līgumu, par kura slēgšanas tiesībām pašvaldība bija izsludinājusi konkursu.
- (178) Kā liecina uzaicinājums iesniegt piedāvājumus par šo līgumu, pašvaldība varēja brīvi iegādāties pašvaldībai piederošās infrastruktūras uzturēšanu un ekspluatāciju no visiem ieinteresētajiem pakalpojumu sniedzējiem, un tai nebija saistošs neviens iepriekš noteikts kompensācijas mehānisms. Tāpēc Uzraudzības iestāde atsevišķi izvērtēs kompensāciju, kas izmaksāta saistībā ar šīm darbībām.
- (179) 3.1.4. iedaļā sniegtā informācija liecina, ka konkursa kārtībā piedāvātā līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas saskaņā ar pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursa procedūru atbilstīgi EEZ publiskā iepirkuma tiesību aktiem. Piešķiršanas lēmuma pamatā bija viszemākā cena, un nekas nenorādīja, ka dominējošā tirgus likme faktiski bija zemāka par izvēlēto likmi. Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde konstatē, ka kompensācija, kas samaksāta par uzturēšanu un ekspluatāciju saskaņā ar konkursa kārtībā piedāvāto līgumu, nav radījusi priekšrocību BKK grupai ⁽¹⁷⁷⁾.
- (180) Attiecībā uz kompensāciju par darbībām, kas veiktas pirms 2020. gada 1. aprīļa, Uzraudzības iestāde norāda, ka, lai gan pašvaldība uzskatīja, ka cenu līmenis ir augsts, tā nepārbaudīja, vai pakalpojumus varētu iegādāties par zemākām izmaksām no cita pakalpojumu sniedzēja. Tā vietā tā piekrita, ka par ielu gaismekli tiek piemērota tāda pati cena kā infrastruktūrai, ko kontrolē BKK grupa. Attiecīgi Uzraudzības iestāde norāda, ka pašvaldība nav rīkojusies tā, kā to būtu darījis privāts pircējs.
- (181) Attiecībā uz kompensācijas līmeni jānorāda, ka tas par ielu gaismekli bija tāds pats kā par tiem ielu gaismekļiem, kurus kontrolēja BKK grupa. Kā norādīts 176. punktā, visa iesniegtā informācija liecina, ka kompensācijas līmenis ir pārsniedzis to, ko pieļauj 1996. gada pārdošanas līgumā paredzētais uz izmaksām balstītais mehānisms. Tas arī liecina, ka pašvaldība ir samaksājusi vairāk, nekā tā būtu samaksājusi, iepērkot pakalpojumus atvērtā tirgū.
- (182) Iesniegtajā informācijā nekas neliecina par pretējo. Kā izklāstīts 173.–175. punktā, KOSTRA sniegtie skaitļi patiešām liecina par to, ka BKK grupa ir saņēmusi pārmērīgu kompensāciju. Tomēr skaitļi nav pietiekami detalizēti, lai secinātu, cik lielā mērā pārmērīga kompensācija attiecas uz uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) vai kapitāla izmaksām (c) pasākums).

⁽¹⁷⁷⁾ 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnes par valsts atbalsta jēdzienu, 89.–96. punkts.

- (183) Uzraudzības iestāde ir arī izskatījusi rezultātus, kas gūti konkursā par pakalpojumiem, kas sniegti no 2020. gada 1. aprīļa. Tomēr, kā izklāstīts 48. punktā, konkursa kārtībā piedāvātajā līgumā tika iekļauti arī 12 000 LED gaismekļi, kas uzstādīti BKK īpašumā esošajā tīklā. Tāpēc nosacījumi, kas panākti saskaņā ar konkursa kārtībā piedāvāto līgumu, nav uzskatāmi par vērā ņemamu salīdzinājuma faktoru attiecībā uz cenām, kas iepriekš tika piemērotas pašvaldībai piederošajiem ielu gaismekļiem.
- (184) Līdz ar to Uzraudzības iestādei jāizdara secinājumi, pamatojoties uz atlikušo pieejamo informāciju. Kā izklāstīts 180.–182. punktā, visa šī informācija liecina, ka BKK grupa ir saņēmusi pārmērīgu kompensāciju arī attiecībā uz tiem ielu gaismekļiem, kas pieder pašvaldībai.

5.4.4.3. Secinājums

- (185) Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu, Uzraudzības iestāde secina, ka BKK grupai ir piešķirta pārmērīga kompensācija par ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju gar pašvaldības ceļiem Bergenā. Attiecībā uz BKK grupai piederošajiem ielu gaismekļiem šī pārmērīgā kompensācija turpinās. Attiecībā uz pašvaldībai piederošajiem ielu gaismekļiem pārmērīga kompensācija attiecas tikai uz darbībām, kas veiktas līdz 2020. gada 1. aprīlim.
- (186) Lai gan iesniegtā informācija liecina, ka priekšrocība ir piešķirta, tā neļauj Uzraudzības iestādei noteikt tās summu. Tas ir atspoguļots turpmāk 10. iedaļā izklāstītajā atgūšanas rīkojumā.

5.4.5. b) pasākums – 12 000 LED gaismekļu finansēšana

- (187) Kā izriet no iepriekš 3.4. un 4.1.4. iedaļā sniegtās informācijas, pašvaldība iepirka LED gaismekļus no ārēja pakalpojumu sniedzēja. To īpašumtiesības nav un netiks nodotas BKK grupai. Līdz ar to, nekāda priekšrocība nav radīta, pašvaldībai nepaturot LED gaismekļu īpašumtiesības.
- (188) Norvēģijas iestādes un BKK Veilys sīkāk paskaidroja, ka LED gaismekļu iegāde bija ārkārtas modernizācija, kuras īstenošana nebija BKK Veilys pienākums. Pamatojoties uz to, var secināt, ka pašvaldība nav radījusi nekādu priekšrocību, atbrīvojot BKK Veilys no maksājumiem, kas tai būtu jāsedz saskaņā ar līguma(-u) noteikumiem.
- (189) Attiecībā uz LED gaismekļu ekspluatāciju un uzturēšanu jānorāda, ka šie uzdevumi tika iekļauti atsevišķajā pakalpojumu līgumā, par kuru tika izsludināts konkurss. Kompensācija saskaņā ar šo līgumu 179. punktā minēto iemeslu dēļ nav radījusi priekšrocību BKK grupai.
- (190) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Uzraudzības iestāde uzskata, ka 12 000 LED gaismekļu finansēšana (b) pasākums) pati par sevi nav radījusi priekšrocību BKK grupas uzņēmumiem. Tomēr turpmāk 191. un 192. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Uzraudzības iestāde uzsver, ka, nosakot pārmērīgas kompensācijas līmeni a) un c) pasākuma ietvaros, ir jāņem vērā LED gaismekļu uzstādīšana.
- (191) Ja šī uzstādīšana ir samazinājusi ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas, nesamazinot kompensāciju saskaņā ar 1996. gada pārdošanas līgumā paredzēto uz izmaksām balstīto mehānismu, būtu uzskatāms, ka a) pasākuma ietvaros ir izmaksāta pārmērīga kompensācija. Uzraudzības iestāde šajā sakarā atzīmē, ka, lai gan konkursa kārtībā piedāvātais līgums ietver LED gaismekļu ekspluatāciju un uzturēšanu, šķiet, ka BKK grupai saskaņā ar 45. punktā aprakstīto līgumu joprojām tiek izmaksāta kompensācija par tās infrastruktūras uzturēšanu un ekspluatāciju, kurā šie gaismekļi ir uzstādīti. Turklāt šķiet, ka kompensācijas līmenis ir palicis tāds pats kā tad, kad līgumā bija iekļauti arī tie gaismekļi, kas tika aizstāti ar LED gaismekļiem ⁽¹⁷⁸⁾.

⁽¹⁷⁸⁾ Norvēģijas iestādes 2021. gada 12. aprīļa vēstulē, kas iesniegta kā dokuments Nr. 1194249, 11. lappusē norādīja, ka “[...] nosacījumi un noteikumi ekspluatācijas un uzturēšanas līgumā starp Bergenā pašvaldību un Veilys AS nav mainījušies sakarā ar LED gaismekļu uzstādīšanu”.

- (192) Attiecībā uz c) pasākumu, nosakot pareizu kompensācijas līmeni saskaņā ar atmaksas noteikumu 1996. gada pārdošanas līgumā, ir jāņem vērā tas, ka LED gaismekļi pieder pašvaldībai. Ņemot vērā to, ka LED gaismekļi pieder pašvaldībai, tos nevar iekļaut pašu kapitālā, par kuru pienākas kompensācija. Turklāt jebkuru atlikušo to gaismekļu vērtību, kas tika aizstāti ar LED gaismekļiem, būtu bijis jāizslēdz no šī pašu kapitāla.

5.4.6. c) pasākums – kapitāla izmaksu kompensācija

5.4.6.1. Ievads

- (193) Kā paskaidrots 3.1.2. iedaļā, kapitāla izmaksu kompensācija ir otrais elements mehānismā, kas ir noteikts 1996. gada pārdošanas līgumā. Kā sīkāk izklāstīts 3.5. iedaļā, kapitāla izmaksas, kas saistītas ar infrastruktūru, ir viena no vairākām izmaksu sastāvdaļām, kas izriet no ielu gaismekļu nodrošināšanas. Tādējādi, ja pašvaldībai pašai būtu piederējusi infrastruktūra, tā pati būtu segusi šādas kapitāla izmaksas. Savukārt, ja ielu gaismekļus nodrošina, izmantojot citam tiesību subjektam piederošu infrastruktūru, kapitāla izmaksas sedz šis subjekts. Pamatojoties uz šo jauno informāciju, Uzraudzības iestāde uzskata, ka kapitāla izmaksu kompensēšana infrastruktūras īpašniekam ir samērīga ar ierasto praksi.
- (194) Saskaņā ar 1996. gada pārdošanas līgumā paredzēto mehānismu BKK grupai ir tiesības uz ieguldītā kapitāla izmaksām, kas ir vienādas ar NVE noteikto peļņas normu regulētajai elektrotīkla infrastruktūrai. Tāpat kā attiecībā uz kompensāciju par BKK īpašumā esošo ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju, Uzraudzības iestāde uzskata, ka, ja šīs kompensācijas mehānisma elements ir veidots tā, ka pārdošanas līguma noslēgšanas brīdī nākotnes atbildība tiek ierobežota tirgus likmju apmērā, kompensācija, kas pēc tam aprēķināta saskaņā ar to, nav priekšrocība⁽¹⁷⁹⁾.
- (195) Saskaņā ar iepriekš minēto spriedumu lietā *Chronopost*(166), kapitāla izmaksu novērtēšanas kritērijs ir tas, vai ieņēmumi pārsniedz pietiekamus ieņēmumus no ieguldītā kapitāla. Tādējādi izvērtējamie jautājumi, pirmkārt, ir par to, vai 1996. gada pārdošanas līguma noteikumi pieļauj pietiekamus, nevis pārmērīgus ieņēmumus. Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, otrkārt, ir jāizvērtē, vai kompensācijas līmenis ir atbilstīgs šim ierobežojumam.
- (196) Regulējumu attiecībā uz ieņēmumiem no kapitāla 1996. gada pārdošanas līgumā veido divi elementi: i) procentu likme; un ii) pašu kapitāls, uz kura pamata piemērot likmi. Iegūtā summa atspoguļo alternatīvās kapitāla izmaksas un sedz gan pašu kapitāla finansējuma, gan parāda izmaksas.
- (197) Ievadā Uzraudzības iestāde atzīmē, ka alternatīvo kapitāla izmaksu jēdziens ir vispārpieņemts un atbilst kritērijam par pietiekamiem ieņēmumiem no ieguldītā kapitāla. Tāpēc Uzraudzības iestāde izvērtēs abus regulējuma elementus (procentu likmi un pašu kapitālu).

5.4.6.2. Procentu likme

- (198) Kā minēts 3.1.1. iedaļā, elektrotīkli ir dabiski monopoli, un uz tiem attiecas nozares regulējums Norvēģijā. Saskaņā ar šo režīmu NVE nosaka atsaucē likmi, lai infrastruktūras īpašnieki varētu gūt saprātīgus ieņēmumus no ieguldījumiem⁽¹⁸⁰⁾.

⁽¹⁷⁹⁾ Sk. iepriekš 163. punktu ar atsaucēm uz judikatūru.

⁽¹⁸⁰⁾ NVE fakts lapa Nr. 3/2021, pēdējo reizi atjaunināta 2021. gada 14. decembrī. Šā lēmuma pieņemšanas laikā fakts lapa bija pieejama šādā saitē: <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/968a7fea-1dde-4094-836a-6ad8ef9aef7c/202119109/3425690>.

- (199) NVE šo likmi aplēs katru gadu, izmantojot vidējās svērtās kapitāla cenas (WACC) metodiku. NVE WACC aplēses ievades parametri ietver vairākus ar tirgu saistītus faktoros, kas raksturīgi elektrotīkla nozarei. Tie jo īpaši ietver pašu kapitāla beta parametru, nozares kredītu prēmijas un optimālu kapitāla struktūru. Atsauces likme pēdējo desmit gadu laikā ir bijusi 5–7 % ⁽¹⁸¹⁾.
- (200) Saskaņā ar NVE datiem elektrotīkla darbību raksturo stabili un paredzami ieņēmumi, un to parasti uzskata par zema riska darbību. Tāpēc WACC pašu kapitāla beta parametru aplēs, izmantojot biržas sarakstā iekļautos uzņēmumus ar regulētām ienākumu plūsmām, piemēram, dažādus komunālo pakalpojumu tīklu nodrošinātājus ⁽¹⁸²⁾.
- (201) Kā minēts iepriekš, alternatīvo kapitāla izmaksu jēdziens atbilst kritērijam, ka prasītajai cenai būtu jānodrošina pietiekami ieņēmumi no ieguldītā kapitāla. Turklāt WACC koncepcija ir standarta metode šādu izmaksu aprēķināšanai.
- (202) Tomēr atbilstošajai WACC attiecībā uz konkrētajā gadījumā novērtētajiem pakalpojumiem būtu jāatspoguļo alternatīvās izmaksas, kas saistītas ar ieguldījumiem ielu gaismekļu infrastruktūrā. Tāpēc atbilstošajai WACC būtu jāatspoguļo ar šo darbību saistītais risks.
- (203) Līdzīgi kā elektrotīklos, attiecīgā ielu gaismekļu infrastruktūra ir dabisks monopols ar ievērojamu ilgmūžību. Ņemot vērā pastāvīgo pieprasījumu pēc ielu gaismekļiem no pašvaldības puses, ienākumu svārstību risks ir zems. Turklāt, ņemot vērā to, ka pašvaldība maksā par elektroenerģiju, var gaidīt, ka izmaksas būs stabilas.
- (204) Šie faktori norāda, ka NVE atsauces likmes izmantošana bija piemērota aizstājējvērtība ielu gaismekļu infrastruktūras darbību tirgus atdevei. Uzraudzības iestāde nav saņēmusi nekādu informāciju, kas liecinātu par pretējo.
- (205) Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka noteikums par NVE atsauces likmes izmantošanu bija samērīgs ar pietiekamu ieņēmumu līmeni un tādējādi atbilda *Chronopost*. Tomēr, kā izriet no turpmāk izklāstītā novērtējuma par pašu kapitālu, iesniegtajā informācijā nav noteikts, kā kompensācija ir aprēķināta praksē.

5.4.6.3. Pašu kapitāls

- (206) 1996. gada pārdošanas līgumā nav precizēta metode, kas jāpiemēro, lai noteiktu ieguldīto kapitālu, tas ir, pašu kapitālu. Tomēr tā formulējumā nekas neliecina par to, ka BKK grupai būtu tiesības uz pārmērīgu peļņu monopolrentes veidā. Gluži pretēji, izmaksu pieskaitīšanas mehānismus, piemēram, to, kas iekļauts pārdošanas līgumā, parasti izmanto regulētās nozarēs, lai nodrošinātu, ka kompensācijas līmenis ir atbilstošs. Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka noteikums, ka NVE atsauces likmi piemēro ieguldītajam kapitālam, nozīmē, ka pašu kapitālu nosaka piemērotā veidā, nodrošinot pietiekamu ieņēmumu līmeni. Līdz ar to šis elements ir samērojams arī ar *Chronopost*.
- (207) Tomēr attiecībā uz jautājumu par to, kā mehānisms ir īstenots, iesniegtajā informācijā nav noteikts, kā ir aprēķinātas attiecināmās kapitāla izmaksas. Norvēģijas iestādes nav spējušas sniegt sīkāku informāciju un uzskata, ka to kontrole ir apgrūtināta, jo nav atsevišķas uzskaites. BKK *Veilys* ir tikai vispārīgi atsaucies uz kapitālu, kas varētu būt izmantots līdzīgas infrastruktūras būvniecībā. Tāpat kā attiecībā uz kompensāciju par ekspluatāciju un uzturēšanu, šī neprecizitāte pati par sevi liecina par to, ka 1996. gada pārdošanas līgums nav ievērots.
- (208) Turklāt būtu jāņem vērā NVE atsauces likmes izmantošana. Tā kā NVE atsauces likme ir nominālā procentu likme, kas jau ietver vispārējo inflāciju, tās piemērošana pašu kapitālam, kas noteikta saskaņā ar aizstāšanas izmaksu pieeju, nozīmētu divreiz kompensēt vispārējo inflāciju ⁽¹⁸³⁾. Saskaņā ar NVE regulējumu, ko acīmredzami atspoguļo kompensācijas mehānisms, NVE atsauces likmi attiecīgi piemēro produktīvai izmantošanai nodoto elektrotīkla aktīvu uzskaites vērtībai, t. i., to vēsturiskajai vērtībai, no kuras atskaitīts nolietojums ⁽¹⁸⁴⁾.

⁽¹⁸¹⁾ NVE faktu lapa Nr. 8/2021, pēdējo reizi atjaunināta 2021. gada 14. decembrī. Šā lēmuma pieņemšanas laikā faktu lapa bija pieejama šādā saitē: <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/6c8f4e29-3c0e-418c-a1b4-3d366df1bd71/202119109/3425693>.

⁽¹⁸²⁾ *Turpat*.

⁽¹⁸³⁾ NVE faktu lapa Nr. 8/2021, minēta iepriekš 181. zemspējas piezīmē.

⁽¹⁸⁴⁾ NVE faktu lapa Nr. 3/2021, minēta iepriekš 180. zemspējas piezīmē.

- (209) Šajā sakarā Uzraudzības iestāde ir ņēmusi vērā domstarpības starp pašvaldību un BKK grupu. Kā izklāstīts 3.5. iedaļā, šķiet, ka, lai gan pašvaldība ir atbalstījusi uzskaites vērtības izmantošanu pašu kapitāla noteikšanai, BKK grupa ir iestājusies par aktīvu aizstāšanas izmaksu izmantošanu. Turklāt šķiet, ka šīs domstarpības dominēja visā attiecīgajā periodā un ka līdz ar to pašu kapitāls var būt noteikts veidā, kas nav samērīgs ar pietiekamu ieņēmumu regulējumu 1996. gada pārdošanas līguma kompensācijas mehānismā.
- (210) Visbeidzot, KOSTRA dati, kas izklāstīti 69. punktā, liecina, ka periodā no 2015. līdz 2019. gadam pašvaldībai bija visaugstākās reģistrētās ielu gaismekļu izmaksas 10 lielākajās pašvaldībās. Lai gan skaitļi nav pietiekami detalizēti, lai secinātu, cik lielā mērā reģistrētās izmaksas attiecas uz uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) vai kapitāla izmaksām (c) pasākums), tas liecina, ka BKK grupai ir izmaksāta kompensācija, pārsniedzot pietiekamu ieņēmumu līmeni.
- (211) Tādējādi iesniegtās informācijas kopums norāda, ka kompensācija, visticamāk, ir pārsniegusi pietiekamu ieņēmumu līmeni, ko pieļauj 1996. gada pārdošanas līgums. Tāpat kompensācijas par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) gadījumā tas atspoguļo to, ka pašvaldība nav veikusi vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu kompensācijas mehānisma ievērošanu. Tādējādi pašvaldība nav rīkojusies kā privāts pircējs.

5.4.6.4. Secinājums

- (212) Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu, Uzraudzības iestāde secina, ka BKK grupai ir piešķirta pārmērīga kompensācija par kapitāla izmaksām saistībā ar tās ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem Bergenā.
- (213) Lai gan iesniegtā informācija liecina, ka priekšrocība ir piešķirta, tā neļauj Uzraudzības iestādei noteikt tās summu. Tas ir atspoguļots turpmāk 10. iedaļā izklāstītajā atgūšanas rīkojumā.

5.5. Selektivitāte

- (214) Lai pasākumi saskaņā ar EEZ līguma 61. panta 1. punktu būtu valsts atbalsts, pasākumiem jābūt selektīviem, dodot priekšroku "konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai".
- (215) Pasākumi attiecas uz BKK grupas uzņēmumiem. Līdz ar to tiem ir selektīvs raksturs.

5.6. IETEKME UZ TIRDZNIECĪBU UN KONKURENCI

5.6.1. Juridiskā pārbaude

- (216) Uzņēmumam piešķirta priekšrocība ir valsts atbalsts saskaņā ar EEZ līguma 61. panta 1. punktu tikai tad, ja tas "rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai", un ja tas "iespaido tirdzniecību" starp EEZ valstīm. Lai šie kritēriji būtu izpildīti, nav nepieciešams konstatēt, ka faktiski tiek izkropļota konkurence un ka atbalstam ir reāls iespaids jeb reāla ietekme uz tirdzniecību starp EEZ valstīm. Pietiek pārbaudīt, vai atbalsts var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību ⁽¹⁸⁵⁾.
- (217) Attiecībā uz nosacījumu par konkurences izkropļošanu Pamatnostādnēs par valsts atbalsta jēdzienu ir norādīts, ka šādus izkropļojumus var izslēgt tikai tad, ja ir izpildīti daži kumulatīvi nosacījumi. Šie nosacījumi ir šādi: a) uz konkrēto pakalpojumu attiecas likumīgs monopols, kas noteikts saskaņā ar EEZ tiesībām; b) likumīgais monopols izslēdz ne vien konkurenci attiecīgajā tirgū, bet arī konkurenci par šo tirgu; c) konkrētais pakalpojums nekonkurē ar citiem pakalpojumiem; un d) ja pakalpojumu sniedzējs darbojas citā tirgū, kurā pastāv brīva konkurence, šķērssubsidēšanu var novērst ⁽¹⁸⁶⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Tiesas 2019. gada 29. jūlija spriedums lietā *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)/Azienda Napoletana Mobilità SpA*, C-659/17, EU:C:2019:633, 29. punkts un tajā minētā judikatūra.

⁽¹⁸⁶⁾ 79. zemsvītras piezīmē minētās Pamatnostādnēs par valsts atbalsta jēdzienu, 188. punkts.

- (218) Jaunākajā judikatūrā Tiesa ir atsaukusies uz atbilstošo punktu attiecīgajā Eiropas Komisijas paziņojumā par valsts atbalsta jēdzienu ⁽¹⁸⁷⁾. Attiecībā uz b) nosacījumu Tiesa uzsvēra, ka nepietiek ar to, ka uz pakalpojumu attiecas likumīgs monopols. Likumīgajam monopolam turklāt ir jāizslēdz jebkāda iespējamā konkurence, lai kļūtu par pakalpojumu ekskluzīvu sniedzēju ⁽¹⁸⁸⁾.
- (219) Attiecībā uz nosacījumu par ietekmi uz tirdzniecību jānorāda, ka šāda ietekme ir tad, ja atbalsts nostiprina tāda uzņēmuma stāvokli, kas konkurē tirdzniecībā starp EEZ valstīm. Tomēr nav nepieciešams, lai saņēmējs būtu iesaistīts šādā tirdzniecībā. Ja EEZ valsts piešķir atbalstu uzņēmumam, tā iekšējo darbību var saglabāt vai palielināt tā, lai tiktu samazinātas to uzņēmumu iespējas iekļūt tirgū, kas veic uzņēmējdarbību citās EEZ valstīs. Tādējādi ar pakalpojumu vietējo vai reģionālo raksturu nepietiek, lai izslēgtu, ka atbalsts var ietekmēt tirdzniecību starp EEZ valstīm ⁽¹⁸⁹⁾.

5.6.2. Juridiskās pārbaudes piemērošana izskatāmajai lietai

- (220) Ne Norvēģijas iestādes, ne BKK Veilys nav norādījuši, ka darbības, par kurām piešķirta kompensācija, ir notikušas likumīgi izveidota likumīga monopola ietvaros. Līdz ar to konkurences izkropļojumu nevar izslēgt, pamatojoties uz kumulatīvajiem nosacījumiem, kas ietverti Pamatnostādnēs par valsts atbalsta jēdzienu, kuras ir atkārtoti minētas iepriekš 217. punktā.
- (221) Darbības, par kurām piešķirta kompensācija, ietver ielu gaismekļu ekspluatāciju un uzturēšanu. Kad pašvaldība rīkoja konkursu par šādiem pakalpojumiem, tā saņēma piedāvājumus no daudziem dažādiem uzņēmumiem. KOFA ir arī iesniegtas vairākas lietas saistībā ar līgumiem, kuri attiecas uz šo jautājumu un uz kuriem attiecas vai kuru gadījumā būtu bijis jāriko EEZ mēroga konkursi, kas izsludināti TED datubāzē ⁽¹⁹⁰⁾. Attiecīgi Uzraudzības iestāde norāda, ka Norvēģijā ir izveidoti ielu gaismekļu ekspluatācijas un uzturēšanas pakalpojumu tirgi. Turklāt šie tirgi ietver līgumus, kas var būt EEZ mēroga interesēs.
- (222) Kā izklāstīts 54. punktā, BKK grupas uzņēmumi papildus darbojas vairākos citos tirgos. Neraugoties uz to, Norvēģijas iestādes nevar izslēgt, ka pārējām saimnieciskajām darbībām ir piešķirtas šķērssubsīdijas.
- (223) Ņemot vērā iepriekš minēto, Uzraudzības iestāde ir pārliecināta, ka BKK grupai radītās priekšrocības var izkropļot konkurenci, ļaujot tai saglabāt vai stiprināt savu klātbūtni tirgū.
- (224) Ņemot vērā, ka Norvēģijas vietējās iestādes regulāri izsludina līgumus par ielu gaismekļu uzturēšanu un ekspluatāciju, izmantojot EEZ mēroga konkursus, ir arī reāli, ka citās EEZ valstīs reģistrēti uzņēmumi apsvērtu iespēju palielināt savu klātbūtni Norvēģijā attiecībā uz šādām darbībām. Tomēr BKK grupai radītās priekšrocības var ļaut tai saglabāt vai paplašināt savu darbību uz šo konkurentu rēķina. Ciktāl ir notikusi šķērssubsidēšana, tas pats, iespējams, attiecas uz saimniecisko darbību citos tirgos, kas ir atvērti konkurencei.
- (225) Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde uzskata, ka pārmērīga kompensācija var ietekmēt arī tirdzniecību.

⁽¹⁸⁷⁾ Eiropas Komisijas paziņojums par LESD 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu, OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.

⁽¹⁸⁸⁾ Tiesas 2019. gada 19. decembra spriedums lietā *Arriva Italia Srl un citi/Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti*, C-385/18, EU:C:2019:1121, 57.–58. punkts.

⁽¹⁸⁹⁾ 185. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *INPS*, 30.–31. punkts un tajā minētā judikatūra.

⁽¹⁹⁰⁾ 148. zemsvītras piezīmē minētās lietas 2021/1439, 2021/367 un 2015/71.

5.6.3. *Secinājums*

- (226) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Uzraudzības iestāde secina, ka pārmērīga kompensācija var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību.

5.7. SECINĀJUMS PAR VALSTS ATBALSTA ESĪBU

- (227) Kā izriet no iepriekš minētajiem apsvērumiem, Uzraudzības iestāde secina, ka pārmērīga kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) un kapitāla izmaksām (c) pasākums) ir valsts atbalsts EEZ līguma 61. panta 1. punkta nozīmē.

6. INDIVIDUALS ATBALSTS VAI ATBALSTA SHEMA

- (228) 3. protokola II daļas 1. panta d) punktā "atbalsta shēma" ir definēta kā "(..) visi akti, pamatojoties uz kuriem bez turpmākiem izpildes pasākumiem var piešķirt individuālu atbalstu uzņēmumiem, kuri vispārīgi un teorētiski definēti attiecīgajos dokumentos, un visi akti, pamatojoties uz kuriem vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laika periodu un/vai nenoteiktā apmērā var piešķirt atbalstu, kas nav saistīts ar kādu konkrētu projektu". Termins "individuāls atbalsts" tā paša panta e) punktā ir definēts kā "(..) atbalsts, ko piešķir ārpus atbalsta shēmām, un paziņojami atbalsta piešķirumi, kuru pamatā ir kāda atbalsta shēma".
- (229) Attiecībā uz šo atbalstu, kas piešķirts BKK grupas kontrolētajai infrastruktūrai, jānorāda, ka tas, kā izklāstīts 5.4.4.1. un 5.4.6. iedaļā, ietver summas, kas pārsniedz kompensāciju, kas atļauta atbilstīgi 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā paredzētajam mehānismam. Ne Norvēģijas iestādes, ne BKK *Veilys* nav norādījuši spēkā esošu aktu, kas ļautu veikt šādu pārmērīgu kompensāciju.
- (230) Līdzīgi attiecībā uz atbalstu pašvaldībai piederošās infrastruktūras uzturēšanai un ekspluatācijai, kā norādīts 5.4.4.2. iedaļā, Norvēģijas iestādes un BKK *Veilys* nav apgalvojuši, ka šī kompensācija tika piešķirta, pamatojoties uz 3. protokola II daļas 1. panta d) punktā definēto aktu. Tādējādi oficiālās izmeklēšanas procedūras laikā iesniegtajā informācijā nav norāžu, ka atbalsts būtu piešķirts, pamatojoties uz šādu aktu.
- (231) Pamatojoties uz to, Uzraudzības iestāde secina, ka attiecīgais atbalsts ir individuāls atbalsts, kā definēts 3. protokola II daļas 1. panta e) punktā.

7. PROCEDURAS PRASĪBAS

- (232) Saskaņā ar 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu "EBTA Uzraudzības iestādi laikus informē par visiem plāniem piešķirt vai mainīt atbalstu, lai tā varētu iesniegt savas piezīmes. (..) Attiecīgās valsts ierosinātie pasākumi nestājas spēkā, pirms saskaņā ar procedūru nav pieņemts galīgs lēmums."
- (233) Uzraudzības iestāde, saņemot sūdzību, vispirms tika informēta par atbalstu, kas jau piešķirts. Tādējādi atbalsts ir nelikumīgs 3. protokola II daļas 1. panta f) punkta nozīmē.

8. SADERĪBA

- (234) No EEZ līguma 61. panta 1. punkta izriet, ka, ja vien nav noteikts citādi, valsts atbalsta pasākumi nav saderīgi ar Līgumu. Norvēģijas iestādes nav izvirzījušas nekādus argumentus par to, ka attiecīgie pasākumi ir saderīgi atbalsts.
- (235) Atkāpe saskaņā ar EEZ līguma 61. panta 2. punktu nav piemērojama, jo atbalsts neveicina nevienu no šajā punktā uzskaitītajiem mērķiem. Tā paša iemesla dēļ EEZ līguma 61. panta 3. punkta a) apakšpunkts un 61. panta 3. punkta b) apakšpunkts šajā gadījumā nav piemērojami.

- (236) Attiecībā uz 61. panta 3. punkta c) apakšpunktu Uzraudzības iestāde norāda, ka atbalsta pasākumi ietver pārmērīgu kompensāciju, kas pārsniedz kompensācijas līmeni, kas vajadzīgs, lai stimulētu attiecīgās saimnieciskās darbības. No iedibinātās judikatūras izriet, ka atbalstu, kas uzlabo saņēmēja finansiālo situāciju un nav nepieciešams 61. panta 3. punktā paredzēto mērķu sasniegšanai, nevar uzskatīt par saderīgu ar EEZ līgumu ⁽¹⁹¹⁾. Tādējādi, tā kā pārmērīga kompensācija nebija nepieciešama, lai veicinātu attiecīgās saimnieciskās darbības, tā nav saderīga ar EEZ līguma 61. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (237) Attiecībā uz EEZ līguma 59. panta 2. punktā paredzēto atkāpi Uzraudzības iestāde norāda, kā noteikts 5.4.2.2. iedaļā, ka BKK grupas uzņēmumiem nav bijis un nav sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību attiecībā uz attiecīgajiem pakalpojumiem. Tā kā kompensāciju nepiešķir uzņēmumam, kam uzticēts sniegt VTNP, 59. panta 2. punktā paredzēto atkāpi nepiemēro.
- (238) Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Uzraudzības iestāde uzskata, ka pārmērīgu kompensāciju par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) un kapitāla izmaksām (c) pasākums) nevar atzīt par saderīgu ar EEZ līgumu.

9. SECINAJUMS

- (239) Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ Uzraudzības iestāde secina, ka pārmērīgā kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) un kapitāla izmaksām (c) pasākums), kas izmaksāta BKK grupas uzņēmumiem saistībā ar ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem pašvaldībā, ir nelikumīgs valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar EEZ līgumu.
- (240) Pārmērīgā kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) attiecas, pirmkārt, uz ielu gaismekļu infrastruktūru, ko kontrolē BKK grupa ⁽¹⁹²⁾. Attiecībā uz šo infrastruktūru pārmērīga kompensācija ietver tos elementus, kas pārsniedz izmaksas, par kurām var saņemt kompensāciju saskaņā ar mehānismu, kas paredzēts 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā.
- (241) Otrkārt, pārmērīga kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) attiecas uz pakalpojumiem saistībā ar pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu infrastruktūru. Attiecībā uz šiem pakalpojumiem pārmērīga kompensācija ir vienāda ar summām, kas pārsniedz tirgus cenu, kuru varētu iegūt atvērtā tirgū.
- (242) Konstatējums par nelikumīgu un nesaderīgu pārmērīgu kompensāciju par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) attiecas tikai uz periodu no 2016. gada 1. janvāra. Attiecībā uz ielu gaismekļu infrastruktūru, ko kontrolē BKK grupa, notiek pārmērīga kompensācija. Pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu infrastruktūra ietver darbības, kas veiktas līdz 2020. gada 1. aprīlim.
- (243) Attiecībā uz kapitāla izmaksu kompensāciju (c) pasākums) nelikumīgais un nesaderīgais valsts atbalsts ir tāds, ka kompensācija pārsniedz pietiekamu ieņēmumu līmeni, ko pieļauj 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā paredzētais mehānisms. Tā kā šis konstatējums neaprobežojas tikai ar periodu no 2016. gada 1. janvāra, tas ietver visu pārmērīgo kompensāciju, kas piešķirta 10 gadu noilguma termiņā ⁽¹⁹³⁾. Noilguma termiņš tika pārtraukts, kad Uzraudzības iestāde ar 2017. gada 1. jūnija vēstuli nosūtīja sūdzību Norvēģijas iestādēm un aicināja tās sniegt par to piezīmes ⁽¹⁹⁴⁾.

⁽¹⁹¹⁾ Šajā sakarā sk. Tiesas 2008. gada 15. aprīļa spriedumu lietā *Nuova Agricast Srl/Ministero delle Attività Produttive*, C-390/06, EU:C:2008:224, 68. punkts un tajā minētā judikatūra.

⁽¹⁹²⁾ Pamatojoties uz iesniegto informāciju, Uzraudzības iestāde uzskata, ka šie ielu gaismekļi pašlaik pieder *Veilys AS*.

⁽¹⁹³⁾ 3. protokola II daļas 15. pants. Sk. arī Tiesas 2005. gada 6. oktobra spriedumu lietā *Scott SA/Komisija*, C-276/03, EU:C:2005:590.

⁽¹⁹⁴⁾ Dokuments Nr. 858239.

10. ATGUSANA

- (244) EBTA Tiesa ir nospriedusi, ka pienākums atcelt nesaderīgu atbalstu ir paredzēts, lai atjaunotu iepriekš pastāvošo situāciju⁽¹⁹⁵⁾. Šis mērķis tiek sasniegts, tiklīdz saņēmējs ir atmaksājis summas, kas piešķirtas nelikumīga un nesaderīga atbalsta veidā, tādējādi zaudējot priekšrocību, kas tam bija attiecībā pret saviem konkurentiem⁽¹⁹⁶⁾. Turklāt no iedibinātās judikatūras izriet, ka, uzdodot atgūt atbalstu, kas atzīts par nesaderīgu ar EEZ līgumu, Uzraudzības iestādei nav pienākuma noteikt precīzu atgūstamā atbalsta summu⁽¹⁹⁷⁾.
- (245) 3. protokola II daļā ir ietverti sīki izstrādāti noteikumi par atgūšanu. Saskaņā ar judikatūru tā 14. panta 1. punktā ir noteikts Uzraudzības iestādes pienākums uzdot atgūt nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, ja vien tas nav pretrunā vispārējam tiesību principam. Tajā arī paredzēts, ka attiecīgā valsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu nelikumīgu atbalstu, kas atzīts par nesaderīgu.
- (246) Saskaņā ar 14. panta 2. punktu atgūstamais atbalsts ietver procentus, kas aprēķināti no dienas, kad atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai. Kā noteikts 14. panta 3. punktā, atgūšanu veic nekavējoties un saskaņā ar piemērojamām procedūrām atbilstīgi valsts tiesību aktiem. Šim valsts procedūrām ir jānodrošina iespēja nekavējoties un efektīvi izpildīt atgūšanas lēmumu.
- (247) Papildu īstenošanas noteikumi attiecībā uz atgūšanu ir iekļauti 2004. gada 14. jūlija Lēmumā Nr. 195/04/COL⁽¹⁹⁸⁾. Uzraudzības iestāde ir arī izdevusi Pamatnostādnes par nelikumīga un nesaderīga atbalsta atgūšanu⁽¹⁹⁹⁾.
- (248) Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu un saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem par nelikumīga un nesaderīga atbalsta atgūšanu, Uzraudzības iestāde ir pieņēmusi šo lēmumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Pārmērīga kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) un kapitāla izmaksām (c) pasākums), kas izmaksāta BKK grupas uzņēmumiem saistībā ar ielu gaismekļiem gar pašvaldības ceļiem pašvaldībā, ir nelikumīgs valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar EEZ līgumu.

⁽¹⁹⁵⁾ Iepriekš 128. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Lihtenšteinas Firstiste un citi, 142. punkts; EBTA Tiesas 2012. gada 8. oktobra spriedums apvienotajās lietās E-10/11 un E-11/11 *Hurtigruten ASA/EBTA* Uzraudzības iestāde [2012], EBTA Tiesas ziņojums, 758. lpp., 286. punkts.

⁽¹⁹⁶⁾ Tiesas 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā Beļģija/Komisija, C-75/97, EU:C:1999:311, 64.–65. punkts; apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04 *Fesil un Finnford, PIL* un citi, un Norvēģija/EBTA Uzraudzības iestāde [2005], EBTA Ct. Rep. 121, 178. punkts; Tiesas 2002. gada 7. marta spriedums lietā Itālija/Komisija, C-310/99, EU:C:2002:143, 98. punkts.

⁽¹⁹⁷⁾ Sk. Pamatnostādnes par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu, kas minētas turpmāk 199. zemsvītras piezīmē, 36. punktu ar atsaucēm uz Tiesas 2000. gada 12. oktobra spriedumu lietā Spānija/Komisija, C-480/98, EU:C:2000:559, 25. punkts, un Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-67/85, C-68/85 un C-70/85 *Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV* un citi/Komisija, EU:C:1988:38. Sk. arī Tiesas 2014. gada 13. februāra spriedumu lietā *Mediaset SpA/Ministero dello Sviluppo economico*, C-69/13, EU:C:2014:71, 21. punkts ar atsaucēm uz judikatūru.

⁽¹⁹⁸⁾ EBTA Uzraudzības iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmums Nr. 195/04/COL attiecībā uz EBTA valstu nolīguma par Uzraudzības iestādes un Tiesas dibināšanu 3. protokola II daļas 27. pantā norādītajiem īstenošanas noteikumiem (OV L 139, 25.5.2006., 37. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 26/2006, 25.5.2006., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar EBTA Uzraudzības iestādes 2008. gada 17. decembra Lēmumu Nr. 789/08/COL, ar ko groza Kolēģijas Lēmumu Nr. 195/04/COL par īstenošanas noteikumiem, uz kuriem ir atsauce EBTA valstu nolīguma par Uzraudzības iestādes un Tiesas dibināšanu 3. protokola II daļas 27. pantā, attiecībā uz standarta veidlapām paziņojumam par atbalstu (OV L 340, 22.12.2010., 1. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 72/2010, 22.12.2010., 1. lpp.).

⁽¹⁹⁹⁾ EBTA Uzraudzības iestādes 2008. gada 17. decembra Lēmums Nr. 788/08/COL, ar kuru sešdesmit septīto reizi groza procesuālo un materiālo tiesību noteikumus valsts atbalsta jomā, ieviešot jaunu nodaļu par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu, OV L 105, 21.4.2011., 32.–78. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 23/2011, 21.4.2011., 1. lpp. Pamatnostādnes atbilst Komisijas paziņojumam "Ceļā uz Komisijas lēmumu efektīvu izpildi, kuros dalībvalstīm tiek uzdots atgūt nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu", OV C 272, 15.11.2007., 4. lpp.

2. pants

Pārmērīgā kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) attiecas, pirmkārt, uz ielu gaismekļu infrastruktūru, ko kontrolē BKK grupa. Attiecībā uz šo infrastruktūru pārmērīga kompensācija ietver tos elementus, kas pārsniedz izmaksas, par kurām var saņemt kompensāciju saskaņā ar mehānismu, kas paredzēts 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā.

Otrkārt, pārmērīga kompensācija par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) attiecas uz pakalpojumiem saistībā ar pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu infrastruktūru. Attiecībā uz šiem pakalpojumiem pārmērīga kompensācija ir vienāda ar summām, kas pārsniedz tirgus cenu, kuru varētu iegūt atvērtā tirgū.

3. pants

Kapitāla izmaksu pārmērīgā kompensācija (c) pasākums) ietver kompensāciju, kas pārsniedz pietiekamu ieņēmumu līmeni, kas atļauts ar 1996. gada pārdošanas līguma 7. punkta c) apakšpunktā paredzēto mehānismu.

4. pants

Attiecībā uz kompensāciju par uzturēšanu un ekspluatāciju (a) pasākums) konstatējums par nelikumīgu un nesaderīgu pārmērīgu kompensāciju attiecas tikai uz periodu no 2016. gada 1. janvāra. Attiecībā uz ielu gaismekļu infrastruktūru, ko kontrolē BKK grupa, šī pārmērīgā kompensācija turpinās. Attiecībā uz pašvaldībai piederošo ielu gaismekļu infrastruktūru pārmērīga kompensācija ietver darbības, kas veiktas līdz 2020. gada 1. aprīlim.

5. pants

Attiecībā uz kapitāla izmaksu kompensāciju (c) pasākums) atbalsts, kas atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu, ietver visu pārmērīgo kompensāciju, kas piešķirta 3. protokola II daļas 15. pantā noteiktajā 10 gadu noilguma termiņā. Šis noilguma termiņš tika pārtraukts, kad Uzraudzības iestāde ar 2017. gada 1. jūnija vēstuli nosūtīja sūdzību Norvēģijas iestādēm un aicināja tās sniegt par to piezīmes.

6. pants

Norvēģijas iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu 1., 2., 3., 4. un 5. pantā minēto nelikumīgo un nesaderīgo atbalstu.

Atgūstamais atbalsts ietver procentus un saliktos procentus, kas aprēķināti no dienas, kad atbalsts tika nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai. Procentus aprēķina, pamatojoties uz 9. pantu EBTA Uzraudzības iestādes Lēmumā Nr. 195/04/COL ar grozījumiem.

7. pants

Atgūšanu veic nekavējoties un saskaņā ar Norvēģijas tiesību aktos paredzētajām procedūrām, ja tās ļauj nekavējoties un efektīvi izpildīt šo lēmumu.

Norvēģijas iestādēm ir jānodrošina atbalsta atgūšana četros mēnešos no šā lēmuma paziņošanas dienas.

8. pants

Norvēģijas iestādes divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas dienas iesniedz Uzraudzības iestādei šādu informāciju:

1) atgūstamā kopējā summa (pamatsumma un atgūšanas procenti);

- 2) datumi, kuros atgūstamās summas tika nodotas attiecīgo BKK grupas uzņēmumu rīcībā;
- 3) ziņojums par gūtajiem panākumiem un pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šo lēmumu.

9. pants

Ja Norvēģijas iestādes saskaras ar nopietnām grūtībām, kas tām liedz ievērot kādu no 7. un 8. pantā noteiktajiem termiņiem, tām par šīm grūtībām jāinformē Uzraudzības iestāde. Ja Norvēģijas iestādes ir iesniegušas atbilstošu pamatojumu, Uzraudzības iestāde var pagarināt termiņus saskaņā ar lojālas sadarbības principu.

10. pants

Šis lēmums ir adresēts Norvēģijas Karalistei.

EBTA Uzraudzības iestādes vārdā –

*priekšsēdētājs
atbildīgais kolēģijas loceklis
Arne RØKSUND*

*kolēģijas loceklis
Árni Páll ÁRNASON*

*kolēģijas loceklis
Stefan BARRIGA*

*Līdzparakstījusies
Tieslietu un administratīvo lietu nodaļas direktore
Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS*
